

Jó Pajtás

2017. IV. 20.
71. évf., 13. szám

Fotó: Dávid Csilla

*Szólj, síp, szólj! –
harmincketteszer*

MESEVILÁG

Rege a csodaszarvasról

ISKOLAI DOLGOZATOKBÓL

Nem mondog?

GÓLYAHÚSÉG

Klepetan tizenötödször is hazatért Malenához

Harminc településről száz műsorszám, ötszáz előadó

Az Újvidéki Rádió és a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete szervezésében szombaton megtartották az általános iskolások XXXII. Szólj, síp, szólj! elnevezésű népzenei vetélkedőjét. Az Újvidéki Rádió M Stúdiójában, az 1-es zenei stúdióban és a 4-es drámai stúdióban mintegy 500 kisdíák mérte össze tudását négy kategóriában: a hangszerzsolisták és kettősök, a kiségyüttesek, az énekszólísták és kettősök, valamint az énekcsoportok kategóriájában. A zsűri mintegy 100 műsorszámot osztályzott.

Szabó Gabriella, a vetélkedő főszervezője elmondta, az idén tömeges volt a jelentkezés, de elődöntőket ezúttal nem szerveztek.

Népes volt a hangszeresek tábora

A jelentkezők Vajdaság több mint 30 településéről érkeztek, és az idén különösen nagy örömmel tölt el bennünket, hogy a hangszeresek tábora népebb lett: nemcsak a citerások, hanem a vonósok, a vonós zenekarok, a szolísták és a furulyások is valamivel többen vannak, mint az elmúlt években, ami azt jelenti, hogy zenekarilag is biztosítva lesz a jövőnk. Az énekszólísták, kettősök, énekcsoportok körülbelül ennyien jelentkeztek az elmúlt években is. Vannak olyan települések, amelyekről most szerepeltek itt először fellépők, ilyen például Csonoplya, de Nagyikindáról is jelentkeztek, ők azonban sajnos végül nem tudtak eljönni.

A mintegy négy és fél óras vetélkedő után 13.30-tól a topolyai **Csalóka** zenekar, valamint **Tálas Ágnes** és **Kiss Zsolt** táncoktatók közreműködésével táncbátort tartottak, az eredményhirdetéssel egybekötött gálaműsor keretében pedig 86 oklevelet osztottak ki a XXXII. Szólj, síp, szólj! fellépői között. Idén első alkalommal ítélték oda a Bodor Anikó Díjat, mellyel a saját vidékének dallamait legautentikusabban megszólaltató előadót jutalmazták, és hosszú kihagyást követően ismét felcsendült a két közös dal is. **Borsi Ferenc** citeraoktató, a vetélkedő elindítója értékelőjében úgy fogalmazott, a Szólj, síp, szólj! kinevelt egy új generációt, így most azok a gyerekek jönnek ide, akiknek a szülei is felléptek a vetélkedő kezdetekor, ezért a rendezvény olyan, mint egy stafétajáték: nemzedékről nemzedékre segít átörökíteni a tudást és az érzelmeket.

Szabó Lőrinc Az áprilisi rügyekhez

Nem láttalak egy hétig, kis rügyek, és közben milyen nagyra nőttek! hüvelyknyire!? Kilombosodtatok és ezer könnyű és friss fodrotok halványzöld lángként repdesi körül a gallyakat és táncol és örül.

De szépek vagytok, tavaszi rügyek, de bátrak vagytok! Nem kérdezitek, mi vár rátok? ha itt az ideje, mint a barna földből a rét füve, a barna ágból kicsaptok ti is, akármilyen hideg az április.

Bölcsek vagytok ti, szárnybontó rügyek, bölcsebbek, mint én, egészségesek? Egy hónapja nem láttuk a napot, mégis hittetek és kibujtatok, hajtott a szent önzés, küzdöttetek, győzni akartatok és győztetek!

Győztetek, hívó rügyek s levelek, irigyelhetem erényeteket: bolond idő járt rám is, április, hosszú, naptalan, de én e komisz tavaszban, mely oly zord és fénytelen, hitetlen voltam és reménytelen.

Az voltam, fáradt, gyáva és beteg, utáltam már az egész életet s ez kellett, ez a büszke változás, szemeimben ez a csodálkozás, ez kellett, hogy megváltsam magamat és megérthessem a példátokat,

hős példátokat, parányi rügyek? Egy hét alatt de nagyra nőttek! Zöld zászlaitok felrepültek a bokrok, fák és hegyek csúcsaira s hiába ez a gyilkos április, reményt hirdettek, reményt nekem is!

F. D.

Adaiak csoportja a Szólj, síp, szólj! vetélkedőn

Kis számvetés

A tavaszi pihenőcske után némi számvetést végeztünk, s kiderült, még csak hat szimpla Jó Pajtás jelenik meg ebben a tanévben, és következik a záró, duplaszám. Áprilisban még egyszer jelentkezőnk, májusban négyszer, júniusban pedig kétszer, azzal, hogy a tanévzáró szám dupla terjedelmű lesz.

Máris úgy tűnik, gyorsan elröppent a tanév, de azért annak örülünk, hogy jó néhány közösséggel, iskolával, olvasónkkal sikerült a korábbinál szorosabbra fűzni a szálakat. Várjuk továbbra is jelentkezéseket, kéréseket, tudósításaitokat, alkotásaitokat...

Egy ilyen kérést teljesítettünk mai hátlapunkkal is. Nemes Viktor jeles vajdasági birkózót láthatjátok. A poszter időszerecséjét a május 2-ától 7-éig tartó Birkózó-Eb szolgáltatta, melyet Újvidéken rendeznek meg.

Másdrangúvá vált a költészet?

Óbecsén nagyszabású szavalóversenyt tartottak a magyar költészet napján

Aprilis 11-e József Attila születésnapja, a magyar költészet napja, melyet 1964 óta ünnepelnek mindenhol, ahol csak élnek magyarok. Emlékezhetünk a költő életére és munkásságára, felidézhetjük szavalatát... de ünnepelhetünk úgy is, hogy verseket olvassunk, szavalunk, vagy hallgatjuk és megfontoljuk a költő üzeneteit...

Ezen a napon Óbecsén a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben szavalóversenyt rendeztek. Összesen 102 tanuló vett részt a megmérettetésen. Nemcsak az óbecsei iskolások szavalat, hanem a péterréveiek, s még a dreaiak is. Négy helyen folyt a vetélkedő: a kultúrkörben az elsősök, hetedikesek, nyolcadikosok, a Petőfi iskolában a másodikosok, majd a harmadikosok, negyedikesek, és külön csoportban az ötödikesek, hatodikosok.

Szép élmény volt hallgatni Osvát Erzsébet, Rigó Béla, Iván Magda, Mentovits Éva, Gazdag Erzsé, Majtényi Erik, Kovács Barbara, Gál László, Szép Ernő, Vesztergom Andrea, Kányádi Sándor, Weöres Sándor, Kosztolányi Dezső, Domonkos István, Petőfi Sándor, Varró Dániel, Herceg János, Sajó Sándor... verseit.

Mint minden szavalóverseny, ez is eredményhirdetéssel végződött. A nemzetközi zsűri nemcsak bíralt, hanem véleményt is mondott. A Csongrádról jött **Tyúkász Imréné-Margit, Postáné Pető Györgyi, Török Marika, Posta István**, valamint az óbecsei **Kancsár Izabella** és **Fenyvesi Szilvia** a következő döntést hozta:

Első osztályosok:

1. Szabó Vivien (Samu Mihály iskola)
2. Kisutcai Ivett, Koncz Villó és Farkas Larissza (Petőfi Sándor iskola)
3. Becsei Bence (Petőfi Sándor iskola), Szabó Áron (Samu Mihály iskola) és Lapis Judit (Sever Đurkić iskola)

Különdíj a szép beszédért: Tallós Sarolta (Samu Mihály iskola)

A szervezők különdíja: Mester Snežana (Petőfi Sándor iskola-Drea)

Második osztályosok:

1. Herbatényi Botond (Petőfi Sándor iskola)
2. Csúri Kira (Petőfi Sándor iskola)
3. Szirbik Zalán (Sever Đurkić iskola) és Nikolity Dzszenifer (Samu Mihály iskola)

Különdíj: Tripolszki Ákos (Sever Đurkić iskola)
A szervezők különdíja: Boja Edina (Petőfi Sándor iskola-Drea)

Harmadik és negyedik osztályosok:

1. Siles Jessica (Samu Mihály iskola)
2. Péter Petra (Petőfi Sándor iskola) és Prošić Katarina (Samu Mihály iskola)
3. Kapor Noémi (Petőfi Sándor iskola)

Különdíj: Selymesi Antal, Horváth Kinga és Balázs Korinna (mindhárman a Samu Mihály iskola tanulói)

Ötödik és hatodik osztályosok:

1. Károlyi Egon (Samu Mihály iskola-Péterréve) és Herbatényi Zalán (Petőfi Sándor iskola)
2. Lukács Szabolcs és Kákonyi Balázs (mindketten a Petőfi Sándor iskola tanulói)
3. Rajsli Viola (Sever Đurkić iskola)

Szépszámú résztvevő volt a másodiktól a hatodik osztályig terjedő korcsoportban

Különdíj: Mecek Mia (Sever Đurkić iskola)
A szervezők különdíja: Halápi Dezső és Halápi Izabella (Bratstvo iskola)

Hetedik és nyolcadik osztályosok:

1. Tóth Martina és Varnyú Emese (mindketten a Petőfi Sándor iskola tanulói)
2. Komáromi Anna Réka (Sever Đurkić iskola)
3. Bezeg Réka (Petőfi Sándor iskola)

Végül Postáné Pető Györgyi zsűritag szólt a költészet napjáról, majd értékelte a szavalatokat: „Nagyon jó kezdeményezés bárhol a költészet-ről és a költészet napjáról megemlékezni, mai világunkban a költészet már nagyon másdrangú dologgá válik. A gyerekek inkább az internetet, a videojátékokat szeretik, és az olvasás valahogy másdrangúvá kezd válni. Vissza kell őket szoktatni az olvasásra, rá kell őket nevelni arra, hogy igenis vannak értékek a múltból, amiket elő kell venni, és akár naponta is felhasználni. Egy-egy ilyen alkalom kiváló lehetőség arra, hogy a gyerekek elővegyék a verseket. Lehetnek azok mai, modern versek is. Minden olyan vers, amit megtanulnak, az a kultúra része. Az övék lesz, és továbbadhatják majd a saját gyerekeiknek.”

A zsűri eminens tagja dicséretben részesítette a szavalókat:

„Nagyon tetszett, főleg a kicsiknél, hogy mernek vállalkozni, kiállni a közönség elé, próbálkozni, egyszóval nagyon ügyesek. Néha-nyan korukat meghaladóan értették a szöveget, ügyesen előadták. A nagyok viszont teljesen megleptek pozitív értelemben. Szépen beszéltek, gyönyörűen ejtették ki a szavakat, nagyon tetszett, ahogyan a nyelvvél játszottak, és külön meglepetés volt, hogy a választott verseket értették, és nemcsak elszavalták, hanem tényleg értő versmondás állt mögöttük.”

Minden föllépő díszoklevelet, a győztesek pénztalványt is kaptak, melyet a helyi Papirus Könyvkereskedésben vásárolhatnak le.

Koncz Erzsébet

A legkisebbek, az elsősök és a legidősebb versenyzők

Az iskola jó hírére minden áldott nap ügyelni kell!

A tiszaszentmiklósi Dr. Tihomir Ostojić iskolában jártunk, ahol őszre 42. saktornánkat tartjuk

Ki gondolná, hogy vidékünkön még lengyelek is élnek?! Pedig igaz. Jól tudják ezt a Csóka községhez tartozó Tiszaszentmiklóson (Ostojićevo), hiszen Vajdaság területén ott élnek jelentős számban lengyel származásúak, egyes számítások szerint csaknem háromszázan. A község határain túl azonban erről nemigen tudunk, még akkor sem, ha a lengyelek ősei már több mint másfél évszázada kiszemelték Tiszaszentmiklóst. A helybeliek szerint a dél-lengyelországi Wisláról a XIX. század derekán kezdtek a Csókától alig tíz kilométerre levő településre járni. Az is érdekes, hogy miért. A lengyel férfiak kora tavasszal keltek útra, hogy pénzt keressenek a mai Tiszaszentmiklós területén levő salétrombányászatonban, ősszel pedig hazatértek. Amikorra a salétrom elfogyott, addigra a férfiak tekintélyes része a családját is magával hozta, házat vett, vagy épített, és a kétlakiság helyett a bánáti falut választotta új otthonául. Csakhogy ekkor már a földművelés jelentette a kenyérkeresetet. Leszármazottaikat ma is megtaláljuk Tiszaszentmiklóson. Az iskolában is. Ott havi rendszerességgel megfordul a szerbiai lengyel nagykövetség alkalmazottja és nyelvelkét tart az érdeklődőknek, akiknek a száma a több tízet is eléri. Ez azt jelenti, hogy nemcsak a lengyel nemzetiségűek élnek az ingyenes nyelvtanulási lehetőségével, hanem a szerb és a magyar ajkú di-

aktársak is. A nyelv elsajátítására az is sarkallja a nebulókat, hogy időről időre kirándulást tesznek az itt letelepedettek származási helyére, Wislára.

Ezzel a bevezetővel immár azt is elárultuk, hogy a tiszaszentmiklósi Dr. Tihomir Ostojić iskolában nem akármilyen élet folyik. Két nyelven (szerb és magyar) folyik az oktatás, számos művészeti jellegű és sport-szakcsoport kínálja az alkalmat a fejlődésre, a kikapcsolódásra, a barátkozásra. Örömmel, sőt büszkén mutatta be nekünk az iskolát és környékét **Antonije Cicmil** iskolaigazgató. Állításának megfelelően ez valóban egy falfirka nélküli, gondosan karbantartott épület, környéke ugyancsak az odafigyelésről tanúskodik.

– Négy templom, négy vendéglő és három művelődési egyesület működik a mi falunkban – sorolja Cicmil, aki 16 éve tölti be az intézmény vezetőjének tisztségét. Azóta is odafigyel az iskola valamennyi tanulójára, jó hírére, és nincs nap, hogy ne járná körbe az épületet. – Ebben az iskolában nincs mobiltelefon-használat, nincs hajfestés, nincs dohányzás, nincs gondozatlan fiúfrizúra...! Törekszünk a helyes útra, és az eredmény nem is marad el – mondja.

Szavai súlyának alátámasztására sorolja a büszkeségre okot adó középiskolai felvételi eredményeket, a helybeli egyetemi végzettségű fiatalok, és az azok közül kikerülő egyetemi tanárok számát, a kiváló sporteredményeket, a jeles művészeket, akik Tiszaszentmiklós határain túl is figyelemreméltó teljesítményt nyújtottak.

Több osztályba is bekukantottunk, találkoztunk az ünnepre készülődő énekkarral, amely épp magyar nyelven énekelt, betértünk a biológia szaktanterembe, ahol megismerhettük **Leontina Krakot**, az iskola hetedikesét, aki egyike az írásunk bevezetőjében emlegetett lengyelek leszármazottainak. Büszkeséggel mesélt arról, hogy meglehetősen nagy az érdeklődés a lengyel nyelv tanulása iránt

Leontina Krak: Nem csupán mi, lengyelek élünk a nyelvtanulási lehetőséggel

iskolájában, és nemcsak gyerekek, hanem felnőttek is, továbbá nemcsak lengyelek, hanem szerbek és magyarok is vannak a tanulók között.

– A nyelv fontos szerepet tölt be életünkben. De nem csak önmagáért tanuljuk, hanem általa egy egész kultúrával ismerkedhetünk meg, ha elég kitartóak vagyunk – osztotta meg velünk gondolatait Leontina.

Így az írásom végén be kell vallanom, különleges, párhát ritkító közösséget találtunk a tiszaszentmiklósi iskolában, ahol őszre 42. saktornánkat fogjuk megszervezni. Az iskola közössége felkínálta és vállalja a szervezéssel járó munkát, mi viszont örömmel fogadtuk az ajánlközást, hiszen a tiszaszentmiklósiak hozzá-nőttek a Jó Pajtás saktornájához.

Kezdjük hát a felkészülést az újabb tornára, hiszen nem lesz könnyű!

N-a

Fotó: Nagy Magdolna

Jó sportolók a tiszaszentmiklósiak! – Íme a bizonyíték az iskola bejáratában

Az énekkar ottjártunkkor magyar dalt gyakorolt, az előadásba a furulyások is „beleszóltak”

Antonije Cicmil iskolaigazgatóval körbejártuk a kívül-belül takaros iskolaépületet

Ahány ház...

Sok sikert ért már el ebben a tanévben a szabadkai J. J. Zmaj iskola 3. c osztálya, ezekről rendre hírt is adnak. Most épp a budapesti Hagyományok Háza Ahány ház, annyi szokás című rajzpályázatán jegyezték kiváló eredményt, munkáikkal megszerezték a megosztott 2. helyezést a 2. kategóriában (alsó tagozat). Az oklevelekkel szemlátomást büszkén fényképeztünk.

Csendéletfestő verseny volt Szabadkán

Színek és formák harmóniája címmel szervezett csendéletfestő versenyt a Vajdasági Tehetségsegítő Tanács. A megmérettetés kétfordulós volt, az első fordulóra Vajdaság általános iskoláiból és középiskoláiból összesen 206 alkotás érkezett be, a legjobb 40 alkotó került a döntőbe. A döntőt a szabadkai Politechnikai Iskolában tartották, amikor a diákoknak élesben kellett csendéletet festeniük különböző összeállításokról – egyebek mellett gyümölcs-, zöldség- és virágkompozíciókról, edényekről, borosüvegről borospohárral – tetszőlegesen választott technikával. A versenyzőket négy kategóriába sorolták, az elsőbe a 3–4., a másodikba az 5–6., a harmadikba a 7–8. osztályos tanulók kerültek, a negyedik kategóriába pedig a középiskolások. A munkákat a Szalma Viktória festőművész, Jasmina Jovančić festőművész és Kanyó Ervin képzőművészet szakos tanár alkotta zsűri értékelte.

Az I. kategória győztese Bošnjak Martin (Kárász Karolina Általános Iskola, Horgos), második Szabó Ilona (Kárász Karolina Általános Iskola, Horgos), harmadik Gábor Réka lett (Csáki Lajos Általános Iskola, Topolya), különdíjat Berényi Dominika kapott (Kárász Karolina Á. I. – Móríc Zsigmond Kihelyezett Tagozat, Kispic). A II. kategóriában Jovana Radeka (Miroslav Antić Általános Iskola, Csonoplya) bizonyult a legjobbnak, második helyen Mikovity Csenge (Petőfi Sándor Általános Iskola, Hajdújárás), harmadik helyen pedig Dusnoki Krisztián (Széchenyi István Általános Iskola, Szabadka) végzett, a különdíjas Andrej Marijić (Dózsa György

Általános Iskola, Gunaras) lett. A III. kategóriában Valentina Solar (Széchenyi István Általános Iskola, Szabadka) lett a nyertes, második helyen Szabó Kinga (Kárász Karolina Általános Iskola, Horgos), harmadik helyen pedig Korpenizsán Noémi (Széchenyi István Általános Iskola, Szabadka) végzett. Itt két különdíjat ítéltek oda: egyiket Szalai Klaudia (Petőfi Sándor Általános Iskola, Hajdújárás), a másikat Vanja Bozokin (Sveti Sava Általános Iskola, Piros) kapta.

t. r.

Tojást batikoltunk

Húsvét előtti kedden az osztállyal első alkalommal tojást batikoltunk.

Sajnos, velem nem jött senki a foglalkozásra, de az osztálytársam és a mamája segített nekem. A batikoláshoz kellett tojás, hagymahéj, harisnya, néhány fűszál. Először a fűszálakat megvizeztük, hogy rátapadjanak a tojásra. Aztán ráraktuk a tojásra, majd beleraktuk a tojást a harisnyába. A tancsi egy edénybe beletette a hagyma héját, öntött rá vizet, belehelyeztük a tojásokat, s vártuk, hogy megkapják a barna színt. Míg várakoztunk, a tancsitol pattogatott kukoricát kaptunk, nagyon finom volt.

Szeretném, ha máskor is lenne ilyen jó foglalkozás.

Ivankov Lilla

* * *

Ma az iskolában az osztálytársaimmal, az anyukákkal és a nagyszülőkkel közösen tojást festettünk.

Vinni kellett két tojást, érdekes ereszű növényeket, használt nejlonharisnyát. A tojásra anyukámmal rátettük a levelet, majd a harisnyával rögzítettük. Ezután a tanító néni beletette a tojásokat a forró vízbe, amibe előzőleg hagymahéját is tett. Pár perc főzés után levettük a harisnyát és a levelet. Szép, mintás tojásokat kaptunk.

Nekem nagyon tetszett ez a foglalkozás.

Vas Natália

J. J. Zmaj iskola, 3. c osztály, Szabadka

A nagymamák ügyesen dolgoztak a tojással, sok mindent megtanulhattunk tőlük

Még lehet jelentkezni a Kőketánra

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének népzenei szakosztálya huszonegyedik alkalommal hirdette meg az általános iskolások énekes népi játé- és néptánc vetélkedőjét, a Kőketáncot. A jelentkezők három kategóriában versenyezhetnek: 1. énekes népi gyermekjáték – nagycsoportos óvodások, alsósok; 2. néptánc – alsósok, felsősok; 3. népszokások kategóriákban és korcsoportokban versenyezhetnek.

Egyénileg, csoportosan, iskolánként vagy művelődési egyesület által lehet benevezni legkésőbb április 30-áig. A vetélkedőt május 26-án és 27-én tartják az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben. Bővebb tájékoztatás a 064-81-95-216-es mobiltelefonon kapható Szabó Gabriellától. A jelentkezéseket a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör címére várják (Nikola Tesla 38., Pf. 51., 21 220 Óbecse, a borítékra írják rá: KŐKETÁNC), vagy elektronikus levélben a szabogabriella848@gmail.com címre.

Adj, király, katonát!

Az óbecsei Petőfi Sándor Általános Iskola is csatlakozott az Adj, király, katonát! Arelnevezésű, Romániában meghirdetett csoportos vetélkedőhöz, amely a 10-15 éveseket szólítja meg. A verseny célja a családközpontú életszemlélet közvetítése, és idén 11. alkalommal rendezik meg. A Magyar Ifjúsági Tanács (MIT) szervezte vetélkedő óbecsei helyi rendezvényét **Kuszli Angéla** magyar szakos tanárnő és **Csernyák Szilvia** tanítónő szervezte, miközben 21 tanuló versenyzett háromfős csoportokban. A zsűritagok **Csábi Viktória** tanítónő, **Györe Klaudia** tanítónő és **Karácsonyi Tünde** pedagógus voltak, a tanulók felkészítésén pedig **Vastag G. Judit** és **Tufegdzic Mónika** tanítónők, valamint Kuszli Angéla magyartanárnő fáradoztak.

Az eredmény:

1. a Legjobb barátok a családban: **Tallós Kinga, Varnyú Zalán és Tojzán Sándor.**
2. a Dübörgő elefántok család: **Gál Noémi, Pekár Noémi és Dupák Árpád.**
3. a Gomba család: **Brada Petra, Deák Gréta, Sétáló Ákos.**

A MindentEldöntő április 29-én lesz Kolozsvárott, ahol a Legjobb barátok a családban képviselik az iskolát és Óbecse községet.

Csantavérieriek Tápióbicskén

A csantavéri diákok nagy örömmel fogadták a meghívást a tápióbicskei csata 168. évfordulójára rendezett ünnepségre.

Két autóbusszal indultunk útra április 4-én. A korai kelésnek megvolt az eredménye, mert már 9 órakor Tápióbicskén voltunk. Először is részt vettünk az elhunyt hősök emlékére megtartott szentmisén a helyi katolikus templomban. A szentmisét Dr. Bíró László tábori püspök mutatta be. Ezután 9.50-kor részt vettünk Csikány Ferenc emléktáblájának megkoszorúzásán, majd 10 órakor megemlékezés és koszorúzás volt Szini Sebő Alajos emlékművénél. Elhangzott a magyar Himnusz és a Szózat is. Átvonultunk a Földváry Károly Általános Iskolába, ahol a helybeli tanulók alkalomhoz illő előadásában színdarabot láthattunk és verseket hallhattunk. Az ünnepi megemlékezést lekvárosbukta-osztás zárta, miután a csapat elygalogolt a 3 km-re levő hídi csata rendezvényének helyszínére. A hosszú séta után igencsak jólesett a finom babgulyás és a lekváros fánk. Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani a lelkes főzőcsapat tagjainak, akik megvendégeltek bennünket. A helyszínen egyébként iskolánk kis csapata részt vett a tábori konyha főzőversenyén. Nem is kis sikerrel, serlegekkel és diplomákkal tértünk haza. A hídi csatára a Tápió folyó partján került sor. Szerintem ez volt a nap egyik fénypontja. Először a gyerekek játszották el a csatajelenetet, majd elkezdődött az Élő történelemóra, azaz a 168 évvel ezelőtti, a magyarok győzelmével véget érő tápióbicskei csata újrajátszása, mely egészen este hét órakor zárult.

Tartalmas és magyarságtudatot erősítő napban volt részünk. Köszönettel tartozunk egyrészt Utcai Róbert plébános úrnak, másrészt a tápióbicskeieknek, akik biztosították számunkra az ingyenes eljutás lehetőségét.

Leonov Vörös Máté, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Kiváló munkák a környezetvédelmi versenyen

Szombaton, március 25-én a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete társszervezésében tartották meg a Sajó Károly Kárpát-medencei környezetvédelmi csapatverseny területi elődöntőjét Újvidéken, az Apáczai Diákotthon fiúkollégiumában. A verseny főszervezője a győri KÖRIS Környezeti Nevelési Versenyszervezési Nonprofit Kiemelten Közhasznú Kft. volt.

A versenyt **Bertalan Zsuzsanna**, a területi elődöntő házigazdája nyitotta meg. Köszöntötte a vendégeket, közöttük a magyarországiakat: Surányiné Palkó Eleonórárt, a szombathelyi Szűrcsapó óvoda vezetőjét, a KOKOSZ elnökségi tagját, Simonyi Istvánt, az Emberi Erőforrások Minisztériuma képviselőjét és Mécs Csabát, a Környezetvédelmi- és Természetvédelmi Oktatóközpontok Országos Szövetsége (KOKOSZ) elnökét, akik megtisztelték bennünket jelenlétükkel és egyben vállalták a versenyen a zsűri szerepét. A vendégeket és a versenyzőket **Nagy Margit**, a VMPE elnöke is köszöntötte. Hangsúlyozta a diákok egyéni és társadalmi szerepét, felelősségét, az összefogás fontosságát a fenntartható jövő érdekében.

Az iskolai fordulón elért eredmények alapján 6 csapat jutott tovább a területi elődöntőre. A csapatok Csantavérről, Temerinből, Bácsföldvárról és Magyarkanizsáról érkeztek. A szombati megmérettetés írásbeli feladatlapok kitöltésével kezdődött, majd szóbeli előadások következtek. A csapatok a saját környezetükben észlelt környezeti értékekről, problémákról, a tudatos fogyasztásról, az anyagtakarékosságról, az egészséges életmódról készített kiselőadásokat mutattak be.

A Természetes vizeink védelme témára készült plakátok kreatív megoldásai felhívják a figyelmet az emberi tevékenység okozta globális illetve helyi problémákra, annak hatásaira, következményeire, javaslatot tesznek a megelőzésre, a bajok kezelésére.

Remek kiselőadásokat hallhattunk, melyekben a tanulók környezetük értékeit felismerve megoldásokat mutattak azok megőrzésére, a károk helyrehozására. Az egészséges életmód, a helyes táplálkozás, a tudatos fogyasztás is foglalkoztatta a résztvevőket. A nagyszerűen felkészült csapatok munkáját látva, a zsűrinek nem volt könnyű dolga. Ez alkalommal legügyesebbeknek a bácsföldvári Svetozar Marković iskola tanulói bizonyultak, **Mirilov Lucija, Kovács Tamás és Vámos Attila**, a V vs. V (Valóság vs. Virtualitás) című kiselőadásukkal figyelemfelkeltő módon mutatták be a számítógépek, mobiltelefonok használatának káros következményeit, melyek az elmagányosodáshoz, a közösségtől és természettől való elidegenedéshez vezetnek. Felkészítő tanáruk **Csorba Éva**. Második helyezettek a csantavéri Hunyadi János Általános Iskola tanulói: **Veréb Alex, Pesti Ákos és Sebők József**, felkészítő tanáruk **Szabó Gábor**. Munkájuk címe: Környezetünk környezeti problémái. Májusban ők vesznek részt a győri döntőn.

B. Zs.

Az elvarázsolt giliszta

Egyszer volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl, ahol a kurta farkú malac túr, létezett egy kis falu, melyben csupa szív törpeemberek laktak.

Ezek a kis emberek mindenkit szerettek, de akadt valaki, akit még annál is jobban, mint a többi, mert ő más volt, valamiért különleges. Ő volt Miklós, a giliszta, akit több száz éve elátkozott a gonosz boszorkány. Miklós úrfinak a legjobb pajtása Muki volt. Miklós elhatározta, hogy feladja giliszta életét, s ebben Muki a segítségét ajánlotta. Mentek, mendegéltek rögös utakon, hegyen völgyön át, míg egy folyóhoz nem értek. Ott állt egy tutaj, azzal átkeltek, majd a kastélyhoz értek.

A király már várta őket, hisz Miklós Giliszta elátkozásának nagy híre volt a világon. A király elmondta a fiataloknak, hogy három próbatételt kell kiállniuk. Miklós Giliszta, te kedves legény, az álmaid eléréseért meg kell küzdeni – mondta a király, és elmondta az első próbatételt, mely nem volt más, mint hogy az átkozódó gonosz boszorkányt fogják el.

Nincs lehetetlen, csak tehetetlen... – mondta Miklós, s már nem is tétlenkedett tovább, azonnal útnak indult Mukival. Mentek, mendegéltek, s egyszer csak egy kerek erdőbe értek. Lám, egyszer csak észrevették, hogy a kerek erdő legmagasabb almafájában van egy kunyhó. Varázslatos hely, s ebben él a gonosz boszorkány, akit egy kis csalafintasággal a pincébe zártak a legények.

Későre járt, a legények is elfáradtak, így ott aludtak a boszorkánykunyhóban. Reggel pedig arra ébredtek, hogy egy postagalamb repdesett felettük, lábán levél az ifjaknak, melyben ez állt:

Következő feladat:

Szerezetek egy furulyát, majd készítetek egy bűvös főzetet, azzal hintétek meg a furulyát.

Mily érdekes! Miklós azonnal meglátta a furulyát, a bűvös főzet receptjét pedig a boszorkány konyhájában megtalálták. Elkészítették, majd meghintették vele a furulyát. Visszamentek a palotába, s megkapták a harmadik próbatételt. A feladat az volt, hogy szerezzék meg a sok gonosz állattól a ládikót és a bűvös gyűrűt.

Ismét útnak indultak. Mentek, mendegéltek, míg egy kígyók lakta területre nem értek. Támadta ám őket a sok gonosz kígyó! Ekkor a bájfőzettel meghintett furulyába fújtak a legények, s elaludtak az állatok. Ahogy megtörtént a varázslat, meglátták a ládikót, melyben benne volt a bűvös gyűrű. Örült a király. Miklós a király engedelmével a lány ujjára felhúzta a gyűrűt. A lány örömeiben megcsókolta a gilisztát, akiből daliás szép férfi lett.

Miklós álma teljesült, feladta giliszta-életét. Boldog volt Muki barátja is, hisz sikerrel jártak. Örült a király és az egész birodalom. Hetedhét országra szóló nagy lakodalmat csaptak. Még ma is élnek, ha meg nem haltak.

Budai Szabina, Brada Petra és Tóth Réka, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Miért szeretem Újvidéket?

Újvidék egy gyönyörű nagyváros, telis-tele fantasztikus helyekkel, kedves emberekkel.

Újvidék az én szülővárosom. Itt nyitottam ki először a szememet. Újvidék utcáin, járdáin tettem meg az első lépéseimet. Apukám és anyukám itt írtak be a Dunavirág óvodába. Három hosszú évig ott neveltek a kedves óvónénik, és itt ismertem meg a barátaimat, barátnőimet, akikkel most már az általános iskolát lassan befejezem. Az idő szinte repült. Még most is emlékszem, mintha csak tegnap lett volna, hogy anyukámmal kézen fogva mentünk az ovi felé, ahol lekváros kenyér várt reggelire. Az iskolám nincs messze otthonomtól, s ezt szeretem, mert nem kell kilométereket gyalogolnom. Újvidék nagy részét már ismerem, szüleimnek köszönhetően, hisz ők visznek mindenfelé. Nekem legjobban a város központja tetszik, ez a legérdekesebb része Újvidéknek. Mindig fel van díszítve égőkkel, lámpásokkal és mindig van valami érdekes kiállítás, műsor vagy hasonló. Anyukámmal imádjuk végigbongészni az összes ruhás és cipős üzletet; nagyon szeretek vele vásárolgatni. A városban van a híres „Caribic” pizzázó és a kedvencem, a „La Forza” pizzázó. Mindig oda megyünk, mikor fellépésem van, vagy amikor táncversenyen szerepelek, és utána szüleim mindig elvisznek a „La Forza” pizzázóba és meglepnek egy hatalmas nagy pizzával. Újvidéken van a kedvenc palacsintázóm is, ahol annyi palacsinta van, hogy leesik az állam minden alkalommal, amikor ellátogatunk oda. Újvidéken van egy hatalmas mozi, az Arena Cineplex, és pont tegnap néztünk meg ott egy nagyon vicces filmet a testvéremmel és anyukámmal.

Újvidék nagyon szép város, sok emlék fűz hozzá, és még biztosan sok-sok meglepetést tartogat a számomra.

Kálóci Amália, 8. osztály, József Attila iskola, Újvidék

Csantavér

Csantavér a falu, ahol lakom, itt sose nincs bajom.

Itt van sok barát, olyan, mint egy nagy család.

A traktorok zúgnak az utcán, hordják a sok rakományt.

Az iskolába sok gyerek jár, és mindenki nagyon vidám.

A fák nyáron vígan táncolnak, télen pedig tapsolnak.

A virág is nagyon vidám, illatozik utcákon át.

Az emberek vigyáznak a természetre, mint anya a gyermekére.

Surányi Konstantin, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Riport édesapámmal

Bácskossuthfalván vagyunk, a Sila lánccyár udvarában, ahol az igazgatóval, ifjabb Méhes Bélával, édesapámmal beszélgetek.

Mikor alakult ez a gyár?

– A Sila lánccyár 1960-ban alakult. Pár évvel ezelőtt ünnepeltük az ötvenedik születésnapját. Ebben az országban és ebben a világban nagyon nagy eredménynek számít gyárat fenntartani, amit mi is elmondhatunk magunkról, hiszen a nevetés és kacagás mellett nagyon sokszor sírás és kilátástalanság is jellemezte a gyár életét.

Ki alapította?

– A gyárat több szervezet alapította, de számunkra igazán fontos az a mozzanat, amikor az idősebb Méhes Béla, aki nem más, mint az én édesapám, a te nagyapád, kényszerigazgató lett 1970. október 8-án. Ekkor átszerezte a termelés folyamatát, termelési normákat vezetett be. Javított a fegyvermen is. Ezzel nyereséget ért el. Én az édesapámnak köszönhetem mindezt.

Mivel foglalkozik a Sila?

– A lánccyártás mellett, amihez szorosan hozzátartozik a galvanizáció, foglalkozunk még műanyagfröccsentéssel és kötélgyártással is. Látványosságként meg kell említenem a „mini állatkertet” és a gyümölcsösünket is.

Hány munkást foglalkoztat a gyár jelenleg?

– Cégünk jelenleg 205 munkást foglalkoztat.

Mi jelent problémát manapság?

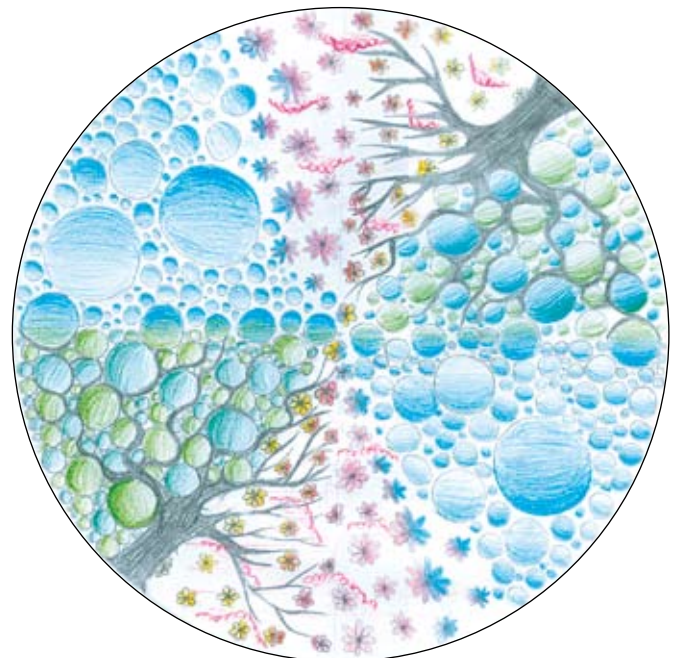
– A pénztelenségből adódik, hogy nagy az elvándorlás külföldre, így nagyon nehéz szakképzett munkást találni, ez igen nagy problémát fog képezni az elkövetkező években. Ezért megpróbálunk ösztöndíjakat létrehozni, amivel bizonyos szakokat, hivatásokat emelünk ki.

Ha újrakezdehetéd, mit csinálnál másképpen?

– Ez egy nagyon jó kérdés! De úgy gondolom, hogy nagyon büszke vagyok az elődömrre, aki megteremtette nekem mindezt! Az én feladatom, hogy hasonlóképpen cselekedjek az utódaim számára. Tehát a feladat adott, nekem is bizonyítanom kell, hogy egyszer majd az én fiam is büszke legyen rám.

Köszönöm a kimerítő válaszokat, és további sikereket kívánok a bácskossuthfalvi Sila lánccyárnak!

Méhes Arnold, 7. osztály, Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

A világ a szememben

Varga Tímea, 7. osztály, Szervó Mihály iskola, Muzslya

Az én falum

Kicsi falum neve Orom. Igaz, nem itt születtem, csak 8 éve élek itt, de már ezt a kis falut érzem a magaménak.

Orom egy kis falu, kb. 1500 lakosa van csupán. Azért van itt minden: óvoda, iskola, egészségház, gyógyszertár, és három üzlet is. Az oromi emberek nagyon szorgalmasak, főleg mezőgazdasággal foglalkoznak, sokan pedig vidéken dolgoznak. Itt a faluban működik egy cirokfeldolgozó üzem is, ami munkát biztosít több embernek. Az idősebb emberek, főleg az asszonyok, a helyi kultúregyesületben tevékenykednek. Van népdalkórus, és kézimunkaklub is működik. A fiatalok a teleknyhóban tudnak kikapcsolódni, vagy sporttevékenységgel foglalkozhatnak (foci, kosárlabda, röplabda stb.). A falu lakossága főleg római katolikus, és van egy templomunk is, amit nemrég újítottak fel.

Kimondhatatlanul örülök, hogy a sorsom ide hozott nyolc évvel ezelőtt. Azt meg sem tudom köszönni, hogy az itteni emberek (felnőttek és gyerekek) befogadtak engem és a testvéreimet.

Kolompár Emese, 8. osztály, Arany János iskola, Orom

Versenyen voltam

Csak hat hónapja röplabdázom, de már több versenyen is részt vettem, ahol voltak győzelmek és vereségek.

Decemberben elkezdődött a liga. Vendég csapatok jöttek hozzánk megmérkőzni. Mi is voltunk már több helyen versenyezni. Két héttel ezelőtt Zsablyára mentünk. Mindenki izgult a verseny miatt. Amikor odaértünk, átöltöztünk és megkezdtük a bemelegítést. Bemelegítés közben már észrevettük, hogy a pálya egyik oldalára odasüt a nap és rosszak a látási viszonyok. Az is fokozta izgalmunkat, hogy a mennyezet tarka volt és ezért nehezen követhető a labda. Elkezdődött a meccs. Mi kaptuk a pályának azt a részét, ahova besütött a nap. Az elején elhagyott bennünket a szerencse, úgy látszott, hogy az első szettet elveszítjük. Végül azonban megfordult az állás, átvettük a vezetést és az első szettet megnyertük. Örültünk, hogy a pálya napos felén, ahol nem láttunk semmit, levertük az ellenfelet. Következett a második szett. Itt már könnyebb volt játszani, mert az árnyékos oldal volt a miénk. A második szettet is megnyertük. A harmadik szettet ismét a pálya napos részén játszottunk. Izgatottak voltunk, mert ha ezt a szettet is megnyerjük, plusz pontokat kapunk érte. Végül a harmadik szettet is megnyertük. Nagyon boldogok voltunk.

Mindenki vidám hangulatban indult haza. Nagyon jó nap volt ez számunkra.

Sarok Nikoletta, 6. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Szép emlékem

A legszebb nyári élményem az volt, amikor apával lementünk Kanizsára a Tiszára pecázn.

Augusztus utolsó péntekén kora hajnalban apa keltett. Bepakoltuk a horgászfelszerelést az autóba. Még nagyon álmos voltam, de boldogan keltünk útnak. Öt körül meg is érkezünk, ahol már az egész part tele volt horgászokkal. Szerencsére nekünk még egy hely jutott. Bedobáltuk a szerelvényeket, és vártuk a kapásokat. Fél óra múlva már megfogtam első méretes dévérkeszegemet. Tíz óráig még öt darab dévért fogtunk. Mikor megszomjaztunk, apu felment a városba vízért. Magam maradtam. Ahogy elment, abban a pillanatban jelzett a kapásjelző és én berántottam. Erős húzást éreztem, egy picit meg is ijedtem. Sikerült a szomszéd bácsi segítségével egy két és fél kilos búsát megfognom. Alig vártam apát, hogy megmutassam, hogy mit is

Fókabetetés

Somogyi Dóra, 5. osztály, EmArt Műhely, Szabadka

fogtam. Mikor megérkezett, el sem hitte, amíg meg nem mutattam a hálóban a gyönyörű halat. Nagyon örült. Már dél körül járt az idő, amikor újból megmozdult a kapásjelző. Berántottam és éreztem, hogy ez nagy hal lesz. Apu mellettem állt, és utasításait hallgatva fásasztottam a halat. Körülbelül tíz perc elteltével sikerült kifárasztanom életem legnagyobb busáját. Aznap a parton én fogtam a legnagyobb halat. Megmértük, hat és fél kilót nyomott a mérleg. Fáradtam, de teli élménnyel térünk haza.

Azon a nyáron ez volt a legemlékezetesebb élményem.

Major Ferenc, 5. osztály, Október 18. iskola, Zentagunaras

Nyilas Misi osztálytársa voltam

Az a nap, amikor Nyilas Mihály pakkot kapott, különös és emlékezetes nap volt, nem csak Misi számára, de számomra is. Rajta kívül én is csomagot kaptam otthonról.

A kollégium zsongott, szinte pillanatok alatt híre ment, hogy Misi és Balu pakkot kapott. Nagy szenzációnak számított a diákelet szürke napjaiban, ha valakinek a szülei csomagot küldtek. Az otthoni ízeknek párja nincs, a kolbász, szalonna, házi sütésű kenyér, lekvár, kekszek és cukorkák... mind-mind igazi kincset értek.

– Misi pakkot kapott! – kiabálta Böszörményi, miközben rohant a folyosón, hogy minél hamarabb Misi közelébe kerüljön.

– Balu pakkot kapott otthonról! – kiabálták a többiek is, és futkostak össze-vissza a folyosón.

Misinek és nekem épp a vegyszeti kabinetben volt dolgunk, kísérletet próbáltunk ki a tanár úrral, nagyon el voltunk foglalva, így teljesen lemaradtunk a kollégiumi történésekről. Mire észbe kaptunk és tudomásunkra jutott, hogy mindenki minket keres, már a Böszörményi által vezetett banda megkaparintotta a csomagjainkat. Rosszat sejtve siettünk az ebédlőbe, hogy megnézzük, mi a helyzet, de amit ott láttunk, arra igazán nem számítottunk.

– Nekem is! Adj belőle! Ide vele! Nekem... nekem...

Az ebédlőből hallatszott kifelé a hangos zsvaj, ahogyan a gyerekek egymástól vették el a finomságokat. Mintha legalábbis az ő csomagjuk lett volna. Misi pakkját szinte már teljesen kifosztották, a csomagolópapír a földön hevert, doboz, üvegek, szerteszt. Misi bánatosan csak állt az ajtóban, és nem hitt a szemének.

– Hisz ezt nekem édesanyám sütötte, édesapám csomagolta! Ti meg mind megettétek?! – küszködött a könnyeivel.

Kicsivel arrébb, a másik asztalon, az én csomagom. Édesanyám gondosan becsomagolta, nemcsak papírba, hanem postai csomagolópapírba. Talán ez volt a szerencsém, nehezen tudták volna a pakkot felnyitni, így sértetlen maradt. Gyorsan odafutottam a dobozhoz, felkaptam, odaszóltam Misi barátomnak.

– Futás, Misi, gyere velem!

Szaladtunk lefelé a lépcsőn, én a pakkal és Misivel. Megállás nélkül, egészen a rózsakertig, a sűrű fák közé. Ott aztán leültünk egy félreeső padra. Izgatottan nézegettük a nagy, keménypapír dobozt, egymásra várva, majd egyszerre kezdtünk neki a bontásnak.

Hiiii... mennyi finomság volt abban, még házi kompót is, meg almás pite.

Szívesen osztottam meg Misivel, nem is volt kérdés, hogy adok-e neki belőle, hiszen tudtam, hogy fordított esetben ő is megfelnéz velem.

Torma Balázs, 8. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Rendtelenség

Számomra a rend egy elvont fogalom, a rendtelenség ezzel ellentétben gyakorlati tény.

Én a rendtelenségemben jól megvagyok, de ez anyának nem tetszik. Szokta mondani, hogy:

– Tegyéél rendet a szobádban!

Itt rendtelenség van?! Nos, anya szemében így van, de az enyémekben nem!

Amikor rendet teszek, akkor vagy ledőlök az ágyamra, vagy pedig komputerezek. Azt utálok a legjobban, amikor valamit a szekrényemben kell rendezni! Szerencsére ez a rendrakás dolog nem történik meg túl sokszor. Néha azon elmélkedem, hogy ha nekem van egy szobám, ami csak az enyém, miért kellene akkor ott rendet rakni más kívánságára?! Anyának egyszer ezt kifejtettem, de ő erre azt mondta:

– Hogy néz ki az, hogy itt ilyen felfordulás van?

Beletörődtem, egy dolog azonban máig is aggaszt. Az, hogy ha egy játékom a nappali közepén van, akkor mindjárt nem lehet mozdulni sem... legalábbis anya állítása szerint. Miközben egykettőre kikerüli.

Valószínű, hogy ezzel a leírt mondatommal nem fog egyetérteni. Én utálok rendet rakni a szobámban.

Ozsvár Gergely, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Jó úton halad a New Horizons

Félúton van a Pluto és a következő, jóval kisebb méretű úti célja között az amerikai űrkutatási hivatal New Horizons nevű űrszondája.

A hivatal jelentése szerint épp a 2014 MU69 nevű égitest felé tart, mely a Plutóhoz hasonlóan a Naprendszer külső, fagyos részén, a Kuiper-övben kering, viszont a Földtől csaknem 1,61 milliárd kilométerrel távolabb van, mint a törpebolygó. Emellett jóval kisebb: körülbelül 45 kilométer átmérőjű, azaz a Pluto méretének alig egy százaléka. A New Horizons a tervek szerint 2019. január 1-jén érkezik meg az MU69-hez. A hátralévő mintegy 750 millió kilométer megtételéhez az űrszonda öt hónagra hibernálódik.

A New Horizons 2006. január 19-én indult a New Frontiers program első küldetéséeként, és 2015. július 14-én elsőként repült el Pluto mellett, hogy adatokat gyűjtson a törpebolygóról és holdjairól. A hét tudományos műszere által gyűjtött adatokat 2015 szeptembere óta folyamatosan továbbította a Földre. Több mint 50 gigabitnyi adatot juttatott el a Johns Hopkins Egyetemen lévő laboratóriumba.

Az űrszonda a törpebolygó és holdjai összetételéről gyűjtött adatokat, nagyfelbontású felvételeket készített róluk, vizsgálta a napszelet és a mágneses mezőket, tanulmányozta a Pluto légkörét és pormintákat vett.

A MU69 felé tartva és a Naptól távolodva sebessége némileg csökken. Az üstökösszerű égitesten kívül a Kuiper-öv tucatnyi másik objektumát is tanulmányozni fogja messziről. *Ezzel a misszióval megdöntjük a valaha kutatott legtávolabbi világ rekordját* – fogalmazott **Alan Stern**, a Délnyugati Kutatóintézet munkatársa. Az űrszonda jelenleg a Földtől 5,7 milliárd kilométerre van. A rádiójeleknek 5 óra 20 percre van szükségük, hogy eljussanak a Maryland állami Laurelben lévő John Hopkins Egyetem irányítóközpontjából a New Horizonsra.

A GJ 1132b felfedezését 2015-ben jelentették be a tudósok. A kőzetbolygó a Vitorla csillagképben található, méretét tekintve nem sokkal

A NASA illusztrációja a Pluto közelében járó New Horizonsról

nagyobb a Földnél. A GJ 1132b a mi Napunknál lényegesen kisebb, halványabb és hűvösebb csillag körül kering.

A bolygót az Európai Déli Obszervatórium chilei távcsövével tanulmányozták alaposabban, az úgynevezett tranzitmódszert alkalmazva. Amikor a planéta elhalad a csillaga előtt, fényességváltozást lehet észlelni. Ezzel vizsgálni lehet az égitest légkörét is. A csillag előtti elhaladás során a planéta atmoszférájában található molekulák különböző mértékben nyelik el a fényt, ami lehetővé teszi a kutatók számára, hogy kémiai jeleket keressenek.

A megfigyelés alapján úgy vélik, hogy a GJ 1132b légköre sűrű, valamint vízgőzből és/vagy metánból áll. *Elképzeltető, hogy egyfajta „vízi világról” van szó, ami alatt azt kell érteni, hogy a légkör nagy része forró vízgőz* – mondta az egyik munkatárs.

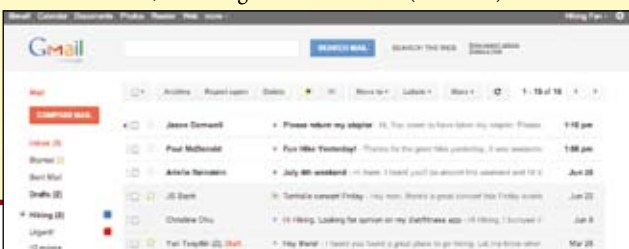
Az élet kutatása szempontjából az eredmény azért jelentős, mert a Földéhez hasonló világok légköre is kutathatóvá válhat. (origo.hu)

INFORMATIKA

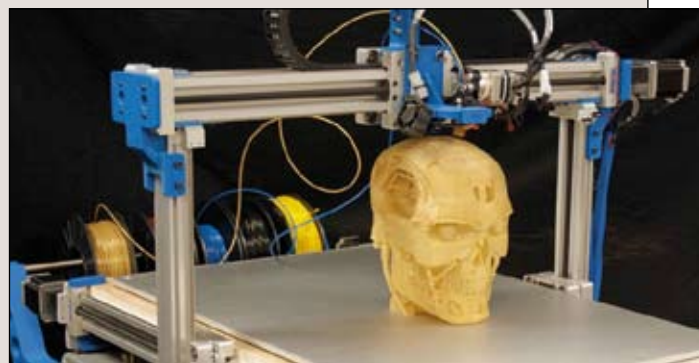
Megduplázta a csatolt fájlok méretét a gmail levelező

A gmail duplájára emelte a csatolt fájlok méretkorlátját a bejövő leveleknél. Eddig kifelé és befelé is maximum 25 megabájtnyi csatolmány mozoghatott egy-egy gmailes levélben. Mostantól már 50 megabájtos csatolt fájlokat is lehet fogadni. A változtatás a küldött üzeneteket nem érinti, azokban marad a 25 megabájtos korlát. Az sem változik, hogy a méretkorlátok nem egy-egy fájlra, hanem email-enként értendők, vagyis az egy levélhez csatolt fájlok összméretének kell beférnie a limitbe.

Ugyanakkor a Gmail továbbra is annak örülne jobban, ha nagyobb fájlok megosztására inkább a Google Drive-ot használnák a felhasználók, mert az email nem arra lett kitalálva, hogy óriásküldeményekkel bombázzuk egymás igen korlátozott tárhelyét. A Drive-on kívül persze végelethetetlen sorban állnak a további fájlmegosztó szolgáltatások, amelyek közül válogatni lehet, és érdemes észben tartani, hogy az emailézést gördülékenyebbé teszi, ha Drive-ból osztunk meg valamit (tehát maga a fájl helyett csak a link kerül a levélbe), attól még a Drive-ban tárolt fájlok ugyanabba a korlátozott tárhelybe számítanak bele, ahová a gmailes leveink is. (index.hu)

A 3D nyomtatás újabb vívmányai

Jóllehet a könyvek és oklevelek modernkori értelemben vett nyomtatása a reneszánsz korában vette kezdetét, a 20. századra többféle nyomtatási eljárás is kifejlődött. Évtizedekkel ezelőtt még a sík-, a magas- vagy éppen a digitális nyomtatás igazi újdonságként hatott, ám vitathatatlan, hogy az eljárást soha nem látott ütemben fejlesztő folyamatok „motorja” a 3D nyomtatás innovációja lesz. Hogy miért?

A tervezők és designerek mindennapi munkája során immár elengedhetetlen az, hogy terveik ne kizárólag a számítógéphez tartozó monitoron legyenek megjeleníthetők, hanem szükség esetén kézzel fogható módon, azaz a valóságban is forgatni, vizsgálni, elemezni tudják elképzeléseiket. A 3D nyomtatás éppen ezt teszi lehetővé: a modellek, géppalkatrészek és más elképzelések megtervezésétől számított néhány órában belüli kézbevitelének lehetőségét. (erdelyma.ro)

Egy fiatal kutató azért dogozik, hogy minél többen megismerjék a Kárpát-medence egy különleges, talajlakó kisemlőjét, sőt kitartóan küzd azért, hogy élőhelyei is védettek legyenek. Ki ez a fiatal kutató? És milyen ügyért állt ki?

Németh Attila kezében a földből előbújt földikutya

Németh Attila biológusról van szó, aki a Kárpát-medencében élő földikutyák elhivatott védelmezője és „menedzser”. Attila jelenleg egy európai uniós természetvédelmi projekt (LIFE) koordinátora a magyarországi Kiskunsági Nemzeti Parknál. 2016-ban az elsőként kapta meg az Európai Fiatal Kutatói Természetvédelmi Díjat a Society for Conservation Biology-tól (Természetvédelmi Biológiai Társaság).

Attila kutatása a korábban ismeretlen európai emlősfajok felfedezéséhez vezetett. A földikutyát, ezt a piciny állatot, melyet a Kárpát-medencében Kitaibel Pál botanikusunk és Ocskay Ferenc báró írt le először a tudomány számára 1820-ban, sokáig csupán egyetlen fajként tartot-

A földikutya elnevezés hallatán a legtöbb ember rögtön megkérdezi: ugye, az a vakond? Pedig az igazság az, hogy a vakonddal közeli rokonságban nem álló, különleges emlősellatról van szó.

A Kárpát-medence bennszülöttei, akikről szinte semmit nem tudunk

ták nyilván a zoológusok. Nem szabad összetéveszteni a vakonddal.

Németh Attila és munkatársai az utóbbi években genetikai vizsgálatokkal kimutatták, hogy az azonos külsejű állatok igazából több fajt képviselnek. Nem elég azonban a fajról szóló ismeretek terjesztése, fontos az is, hogy élőhelyük is védett legyen Magyarországon, Romániában és Szerbiában.

A díjazott kutató genetikai vizsgálatai során felfedezett egy másik, rokonaitól markánsan elkülönülő földikutyafajt is, a kisebb testméretű délvidéki földikutyát (*Nannospalax montanosyrmienensis*). Ez a faj az egész világon mindössze három, Szerbia és Magyarország területén fekvő élőhelyen található meg. Alacsony egyedszáma, kevés számú állománya és a fennmaradását fenyegető tényezők miatt kritikusán veszélyeztetett. A faj megtalálása – Attila terepmunkája révén – a szerb-magyar határvidéken döntő szerepet játszott a régóta húzódozó Körös-éri Tájvédelmi Körzet védetté nyilvánításának kihirdetésében, melynek révén egy Magyarország és Szerbia határain átnyúló, a délvidéki földikutya

Mezőségi földikutya

élőhelyeit is magába foglaló védett terület-hálózat jöhetett létre. A faj másik jelentős élőhelyét Bajai földikutya-rezervátum néven a napokban nyilvánították védetté, többek között Attila határozó közreműködésének köszönhetően.

Meghökentő, vagy éppen vicces érdekességek az állatvilágból

Tudtad?

1. Egy vakond egyetlen éjszaka leforgása alatt akár 80 méter alagutat is tud ásni.
2. A víziló bőre közel 6,5 centiméter vastag, így a legtöbb fegyver löszere ellen védelmet nyújt. Az állat 3 méternél nagyobbra és 4 tonnára is megnőhet, mégis gyorsabban tud futni, mint egy ember!

3. Egy kaméleon akkor is változtatja a színét, ha esetleg elveszti a látását.

4. A leghosszabb ideig élt aranyhalat Frednek hívták. 41 évig lubickolt!

5. A kolibrik rendelkeznek minden állat közül a leggyorsabb anyagcserével: naponta 6000–12 400 kalóriát égetnek el (fajtól függően).

GÓLYAHŰSÉG

Klepetan tizenötödször is hazatért Malenához

Hihetetlen szerelem fűz össze egy gólyapárt, mely Horvátországban fészkel, ám erős szerelmi kötelékéről messze földön híres. Korábban mi is hírt adtunk a különleges párról, talán sokan emlékeztek rá.

Nem állhattuk meg, hogy az idei jó hírt ne osszuk meg veletek: egyhetes késéssel hazatért a várva várt Klepetan, a hím gólya az itthon

fészkelő nőtényhez, Malenához. Malenát kiskorában meglőtték, ezért nem tud hosszabb távon repülni. Életét Stjepan Vokićnak köszönheti, aki meggyógyította és azóta is gondját viseli, ha szükség van rá. Malenát ugyanis nyáron nemigen kell babusgatni, hisz itt van hűsége párja, Klepetan. Ősszel azonban a hím felkerekedik a mintegy 13 500 kilométeres útjára, Dél-Afrikába, és amíg nincs itt, addig Stjepan visel gondot Malenáról. Igaz, nem is nagyon kell féltetni a lánygolyát, hiszen talpraesett, és rengeteg udvarlót elutasított már. Idén is hűségesen várta Klepetant, aki általában március 25-e és 28-a között visszatér, ám idén csak április első napjaiban érkezett meg. Már-már attól tartottak a gólyapár jó ismerői, hogy Klepetannak útközben baja esett, de szerencsére nem. Amikor feltűnt az égbolton, Malena azonnal röpködni kezdett, már amennyire a beteg szárnya engedi.

Egymáshoz való ragaszkodásuk érzékenyíti az embereket, csodálatos egy szerelem ez, így nem csoda, hogy a sajtó világszerte ír róluk.

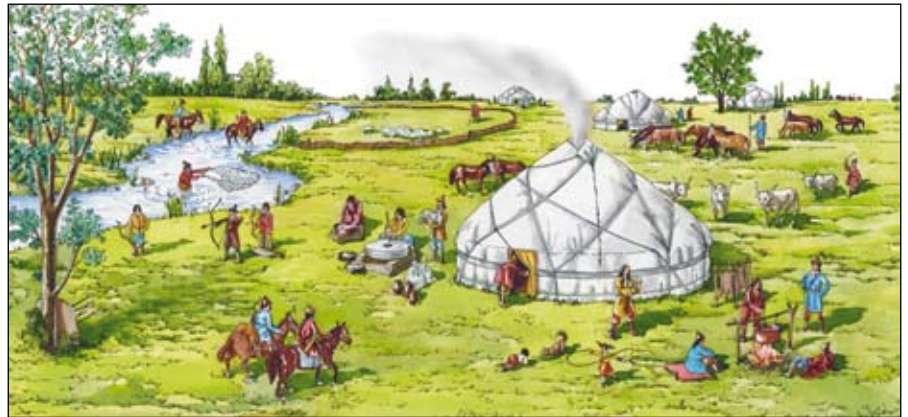
Stjepan immár 15 éve figyelemmel kíséri a különleges gólyapárt. Azóta 54 fiókát nevelt fel, és túléltek minden búcsúzást, minden távollétet.

Rege a csodaszarvasról

Száll a madár ágrul ágra,
Száll az ének szájrul szájra,
Fű kizöldül ó sirhanton
Bajnok ébred hősi lanton

Vadat üzni feljövének
Hős fiai szép Enéhnek
Hunor s Magyar, két dalia,
Két egytestvér, Ménrót fia. (...)

(Arany János:
Rege a csodaszarvasról)

Ősmagyar tábor

Kevés pontos ismeretünk van a magyarság eredetéről. Többnyire a régészet, a tárgyi leletek nyújtanak segítséget, hiszen írásos források nem maradtak fenn. A szájhagyomány azonban számos történetet megőrzött a régmúltról. Az így kialakult hagyományból a költők is gyakran merítettek.

Ahogy a madár száll ágról ágra, úgy száll szájról szájra a magyarok származásának mondája is. Az apa elmeséli fiának, az később az ő fiának. Egyszer majd ti is elmeséletek utódaitoknak, honnan jöttünk, hogyan kerültünk erre a szép vidékre.

Íme a történet:

Hol volt, hol nem volt, messze napkelet felé volt egyszer egy híres-nevezetes fejedelem, akit Nimródnek hívtak. Száz gulyása, ezer csikósa, tömérdek nyája, ménese volt ennek a fejedelemnek. De ő nem azokra volt büszke, hanem két fiára. Hunornak hívták az öregebbiket, Magyar-nak a fiatalabbikat. Egyformán derék, jó növésű legény volt mind a kettő. Sas a szemük, villám a kezük.

Nagy vadászember volt Nimród, s akármerre űzte-kergette a vadat, mindenfelé elkísérte a két fia.

Mondta is neki a felesége, Enéh királynő: – Nem jó vége lesz annak, uram királyom, ha te úgy rákapatod a gyerekeket a vadászatra.

– Ahogy az isten akarja – felelt mosolygva az öreg fejedelem. – Én már csak annak örülök, hogy nem kell már azokat féltetni a vadállattól se, mert azzal is elbánnak.

Később a fiúk apjuk nélkül is elmentek vadászni.

Egyszer éppen apjuk országának a határán vadászgattak kíséretükkel. Ötven deli levante kísérette Hunort, ötven nyalka legény Magyarot. Sok maradarat halomra nyilaztak, dárdájuk számtalan vadat leterített.

Tudod-e?

A szarvasnak nincsen szarva! A hímek – a szarvasbikák – a fejükön agancsot viselnek, melyet minden évben elhullajtanak, és újat növesztenek helyette. A szarvast a húsán kívül az agancsáért is vadásszák. Az agancs annál értékesebb trófea, minél súlyosabb, illetve minél több ágából áll.

A két testvér már éppen hazafelé készülődött, mikor hirtelen egy gímszarvas bukkant fel előttük. De olyan ám, amilyent még sohase láttak. Fehér a szőre, mint a hó, ragyog a szeme, mint a gyémánt, ágas-bogas két szarva pedig egymásba fonódva olyan, mint a koszorú.

– Ezt már csak nem hagyjuk itt! – kiáltott Hunor, lovára pattanva.

– Legjobb volna elevenen elfogni, és hazavinni édesanyánknak! – Azzal felszökött paripájára Magyar is. Hajrá, száz vitézükkel utána a csodaszarvasnak! Árkon-bokron keresztül, hegyről le, hegyre fel, sűrűből tisztásra, mezőről berekbe.

Reggeltől napszállatig nyomában voltak, de csak nem érték el a szarvast. Mikor már úgy volt, hogy mindjárt elfogják, nagyot szókkent a gyönyörű állat, s egy locsogós, mocsaras ingoványban végképp elvesztett a szemük előtt.

A daliák egymásra néztek.

– Szeretném tudni, bátyám, hová kerültünk – szólalt meg Magyar.

Körülnéztek, s csudaszép tájéket láttak maguk körül. Selyem a füve a legelőknak, mézes a gyümölcse a fáknak, az erdőben seregestül az őz, nyüzsgő a folyóban a hal.

– Hej, öcsém, szeretnék én itt sátrat verni! – sóhajtott Hunor.

– De megszakadna apánk, anyánk szíve, ha többé nem látnának bennünket – felelte Magyar.

A csodaszarvas üldözése
(László Gyula történész, képzőművész rajza)

– De látnak ám! – fordította hazafelé Hunor a lóva fejét. – Szüleinkhez hazatérünk, szándékunkra áldást kérünk!

Haza is ment a két testvér az öregekhez. Nimród fejedelem helyben is hagyta szándékukat, csak Enéh királyné sopánkodott:

– Jaj, édes gyerekeim, mi lesz belőletek azon a vadon helyen? Ki főz nektek ebédet, ki mossa ki golycsruhátokat?

– Majd csak ad az isten arra is valakit – bízta az öreg fejedelem a feleségét. Csakugyan adott is. Mire a fejedelem fiai a száz vitézzel visszatértek a szigetre, már messziről vidám muzsikaszó és ének fogadta őket. Egy szomszéd fejedelemnek, Dul királynak a két lánya mulatott, mind a kettő ötven-ötven lánypajtásával. Táncoltak, bújócskáltak, libegtek-lebegtek a holdfényben, mint liliomvirágok a szélben.

Hunor és Magyar összenéztek a vitézekkel.

– No, fiúk, lesz már, aki főzön, mosson ránk! Ebből lesz csak nagy lakodalom!

Úgy is lett! Közibük vágattak, minden legény a nyergébe kapott egy lányt, és azt mondta neki:

– Én az urad leszek, te a feleségem. Ásó-kapa válasszon el bennünket egymástól.

Hunornak és Magyar-nak a két királylány jutott. A helyet pedig megfizették egymással. Napnyugati fele jutott Hunor népének, s azok voltak a hunok. A keleti fele jutott Magyar levante-nak, s ezeknek utódjait nevezték magyaroknak. Az országot Szittyaoországnak. Ez a szép monda pedig szálljon tovább is szájról szájra.

Hunor és Magyar elröbölték Dul király lányait

Kertész Erzsi

Dalia és Dália

1. fejezet,

melyben szó esik sóvágrásról és epekedésről, de csak röviden

Dália várúrnő kihajolt az erkélykorlát fölött és nagyot sóhajtott. Seholy lovag!

A karcsú kőtoronyhoz három kövezett út is vezetett, meg egy gazzal benőtt, de egyikén sem kóborolt, vagy vágtaözött semmilyen lovag, se délceg, se félszeg, se semmilyen.

Bánná is ő, ha kicsit csúnyácska, vagy esetleg hamisan énekel! Ez őt mind nem érdekli, csak az ujjait ne ropogtassa, mert azt ki nem állhatja, csak azt az eget ne!

Dália várúrnő belesóhajtott a habos kakaóájába. A fahéjpor szerteröppent, de Dália észre sem vette. Sóvárogva kémlelte a távot.

A sóvárgás nagyon ment neki. Olvasta valahol, hogy az ilyen toronyszobai várúrnők már úgy születnek, hogy tudnak sóvárogni. Némelyik lovagregény ehhez hozzáfűzi még az epekedést is, csak hogy efelől Dália egy picikét bizonytalan volt.

Vajon hogy kell epekedni?

Nem tudott megbarátkozni ezzel a szóval. Másrészt viszont igenis komolyan vette toronyszobai kötelezettségét, ezért időnként kísérletet tett az epekedésre is, csak épp senkitől nem tudta megkérdezni, vajon jól csinálja-e.

Dália ugyanis egyedül élt a toronyban.

Teljesen egyedül.

2. fejezet,

melyben, – ahogy az várható volt – mégiscsak felbukkan valaki, de messziről nem látszik, vajon csúnyácska-e?

Dália tehát tovább kémlelte a távot, mely még sosem tűnt ilyen messzinek. Számtalan hasonló napok sorakoztak már e mai nap mögött, s Dália attól tartott, hogy pont ugyanilyen napok sorakoznak előtte is. Ha erre gondolt, a keze is ökölbe szorult dühében, de aztán újra emlékeztette magát toronyszobai kötelességére és a távolba révedt.

Itt kell, hogy megemlítsük, hogy Dália igazán toronyszobához illő várúrnő volt. Bár fekete haja nem ért le egészen a földig, csak a válláig, de selymesen hullámzott, és volt karcsú dereka, kis fehér kacsói, meg ígöző tekintete is, távolba révedésre alkalmas. Ő maga mégis hasztalannak érezte szépségét, hiszen senki nem látja, senki sem értékeli.

Aznap egyébként majdnem mégis lement a tornyot körülölelő rétre, olyam hívogatóan piroslottak a pipacsok. De aztán eszébe jutott a 698 lépcsőfok lefelé, s végül inkább a távolba révedt.

Ekkor történt, ezen a szerdán, – mert éppen szerda volt –, hogy valaki közeledett az egyik – éppenséggel a gazzal benőtt – ösvényen. De még hogy közeledett! Dália szinte kővé dermedt a meglepetéstől és a csalódottságtól. Ez a valaki

épp csak úgy jött, mondhatni sétált, mintha nem lenne tisztában tettének kivételes mivoltával. Dühítően hétköznapi séta volt ez, várúrnőhöz nem méltó közeledés egy lovag részéről.

Dália gondolkodóba esett. Se paripa, se muzsika?

Mi lenne, ha egyszerűen becsukná az erkélyajtót és behúzná a függőnyt?

De nem, ezt nem teheti. Hiszen manapság – ezt is olvasta valahol – oly kevés a lovag, nem bánhatunk velük pazarlóan. Ki tudja, jön-e másik?

Így ott maradt és szívét-lelkét beleadta, olyan sóvárogva nézett.

Az epekedéstől ezúttal eltekintett.

3. fejezet,

melyben a jövevény megérkezik, de a toronyból csupán apró pontnak látszik, így külleme továbbra is rejtély marad

Végül nem is volt szükség epekedésre, mivel Dália olyan magasan ücsörgött, hogy a jövevény nem tudta kivenni az arcát. S mivel józan gondolkodású lovag volt, így látatlanban nem vette ki tarisznyájából a lantot, melyet amúgy is első-sorban önvédelmi célokra használt, vadállatok és hárpiaik ellen. Ezért inkább csak felintezett Dáliának és így kiáltott:

– Lejössz? Vagy felmenjek én?

Dália majd megpukkadt mérgében. A szakirodalom nem így ábrázolja az első találkozást! Tétovázott. Ledobhatná például a réz teáskannát, s azzal mindjárt ártalmatlanná is tehetné ezt a félresikerült lovagot. Vagy átnézhetne rajta révetegen, mint egy teljesen érdektelen, sőt zavaró folton az alkonyi tájban.

De nem! A várúrnő-etikett kimondja, hogy minden lovag megérdemel egy esélyt, kivéve, ha más sűg az ösztönünk, vagy ha nem szimpatikus az illető. Ezért Dália kecsesen kiejtette kacsójából a keszkenőjét, ami várúrnő nyelven azt jelentette:

– „Feljöhetsz!”

Rómeók és Júliák

„Tanulságos és szívfacsaróan kacagtató, párválasztós lovagmese egészen kicsike, fiatalka és éltebb hölgyeknek (meg uraknak).” – mondja e heti választásunkról, Kertész Erzsi *Dalia és Dália* című könyvéről a kiadó. Ugyan nem mindig kell elhinni azt, amit a kiadók a könyveikről állítanak, de ha rám hallgatsz, sulí után anyá és apa kezébe nyomod a Jó Pajtást. Ezután pedig már csak egyetlen dolgod marad: felkészülni a garantált szülői hahotára.

De mi Kertész Erzsi titka? A *Dalia és Dália* egy szomorkásan humoros, mosolygósan melankolikus (lovag)regény. Arról szól, hogy mit kell megtennie egy nőnek (és egy férfinak) a szerelemért. És arról is, hogy itt már

semmi sem olyan, mint valamikor, a népmesék idejében. A királylányi teendőket már könyvből tanulják a várúrnők, sőt, talán szemüveget is viselnek, ezen felül saját magukat tartják rabságban tornyaikban. A Daliák pedig legalább annyira megmentésre szorulnak, mint egykor a népmesék hercegisasszonyai. De azért mégis van remény, hiszen nemcsak a mesék változtak meg, hanem hőseik is képesek erre. Így akár jó vége is lehet a történeteiknek...

Ha netán pedig te is találkoznál a Dáliaddal/Daliáddal, akkor a „Lejössz? Vagy felmenjek én?” kérdésre legyen ez a válasz: „Találkozzunk felúton!”

Jó olvasást és sok habos kakaót kíván:

Herédi Károly

A hagyomány szerint Péter-Pál napján, tehát június 29-én megszakad a búza töve és kezdődik az aratás. Nagy munka volt a betakarítás akkor, amikor még kézi erővel, kaszával vágták le az érett gabonát. De örült is aztán a gazda és háza népe, a molnár meg a pék. Újra megteltek a zsákok liszttel, és sültetett az új kenyér.

A pék akkor dolgozott, amikor más aludt. Éjjel dagasztotta, kelesztette a tésztát, hajnalban sütötte, és reggelre elkészült a friss, illatos kenyér. Jó kenyeret az a pék tudott sütni, aki jó minőségű lisztet használt hozzá, és nem sajnálta az időt és a munkát. A fehér kenyér tiszta búzából, a barna rozsból készült. A finom kenyérnek híre ment, az ügyes mester pékségét távoli vidékekről is felkeresték az emberek.

A kis pékségekben a felesége és a fia segített a mesternek. A pék dagasztott, kiszakította a tésztát, bevetette sülni a kemencébe. A feleség elkészítette a kovászt, árusította a boltban a kenyeret, a fiú pedig mindenben segített. A nagyobb műhelyekben inasok és legények is dolgoztak. Ki dagasztott, ki formálta, gömbölyítette a tésztát. A mester irányította a munkát. A legkisebb inas aztán reggel a hátára akasztotta a kosarat és szaladt a friss pékáruval a megrendelőkhöz.

Ma a pékségekben szinte minden munkafolyamat gépesített. Villany melegíti a kemencét és

RÉGI MESTERSÉGEK

A pék

hajtja a gépeket. Csak kevés kézműves műhely van, ahol a régi hagyományok szerint dolgozik a pék. Ám azoknak egyre nagyobb a híre. A pék legfontosabb munkaeszköze a sütőlapát, a dagasztóteknő és a szakajtókosár. A szakajtókosár szalmából készül. Vászonzendővel kibélelték, úgy kelesztették benne a kenyértésztát. A tésztát nem élesztővel kelesztették meg, mint manapság, hanem kovással. Az élesztőt nem ismerték régen. A kovászt búzakupából készítették. Puha, jó illatú és tartós lett a vele sült kenyér.

A kenyérsütés a kovász elkészítésével, kelesztésével kezdődött. Majd befűtöttek a kemencébe. Jól megrakták fával, gallyal vagy kukoricaszárral, szőlővenyigével, és hozzáálltak a dagasztáshoz. A tésztát hosszú fateknőben dagasztották. Jól kidolgozták, utána betakarták, hogy melegen legyen, és kelni hagyták néhány órát. Amikor megkelt, táblán darabokra szaggatták, gömbölyítették, formázták, majd szakajtókosarakba tették, és újra kelesztették.

Mire a tészta harmadszor is megkelt, a kemence is jól felfűt. Szénvonóval kihúzták belőle

A kemence belsejében

a parazsat és hamut, pemettel, vizes kukoricacsuhéval a kemence fenekét is kitisztogatták. A tésztát a szakajtókosárból ráborították a hosszú nyelű sütőlapátra és bevetették a forró kemencébe. Faluhelyen az asszonyok is tudtak kenyeret sütni. Kovásztoltak, dagasztottak, legfeljebb a süstést bízták pékre. Hetente akár kétszer-háromszor is süttöttek, maguk látták el a családot kenyérrel. Még lány korukban megtanulták a mesterséget. Úgy tartották, minden lánynak előbb meg kell tanulnia kenyeret sütni, csak azután mehet férjhez.

Így dagasztják a kenyértésztát

Kevesebb fizikai munkát igényel a kenyérsütés a mai körülmények között

VAJDASÁGI KÉPZŐMŰVÉSZEK

Dudás Sándor szobrászművész

Azt mondják, mestere kiváló éremművész volt, akinél a műfaj rejtelmait is meg kellett tanulni. Talán ez jól sikerült a topolyai Dudás Sándornak. Portréiban igyekszik az adott kort is megjeleníteni, mégpedig a kor képzőművészeti stílusának megidézésével. A portrékban megmutatja, hogy saját lelkülete hogyan viszonyul az ábrázolt személyhez.

Ez a bizonyos mester Želimir Janeš volt, akinél irányítása alatt 1976 és 81 között a zágrábi Képzőművészeti Akadémia szobrászati szakán tanult és végzett. 1981-től általános iskolai tanár Topolyán, a topolyai Umetnost konyhabútorgyár formatervezője. 1992-től Magyarországon él, a Csongrádi Művésztelep vezetője.

Elsősorban a portré foglalkoztatja. Érmein a portré mély pszichológiai átéléssel, egyéni megfogalmazásban, az éremművészet hagyományos és modern elemeinek összeegyeztetésével jelenik meg. Erősen vonzódik a groteszk iránt. Bronzban dolgozik, de a fa és a kő sem idegen tőle.

A rozgonyi csata

A rozgonyi csata az Anjou-házi Károly Róbert legfontosabb csatája volt.

A rozgonyi csata a Képes Krónikában

1301-ben kihalt az Árpád-ház. III. Andrásnak nem volt férfi trónörököse, így felvetődött a kérdés, ki lesz az új magyar király. Hét évig tartó interregnum, úgynevezett királytalan kor következett, amikor Vencel (IV. Béla dédunokája), majd Wittelsbach, gyakrabban Bajor Ottó uralkodott Magyarországon, egészen Károly Róbert megkoronázásáig, 1308-ig. Ezzel egy időben megerősödtek a főurak, az oligarchák, akiket egyes történészek kiskirályoknak is neveznek. Némelyikük annyira elhatalmasodott, hogy a legerősebb közülük, Csák Máté még attól sem riadt vissza, hogy megtámadja Budát.

Az Anjou-házi Károly Róbertnek megkoronázása után az első dolga az volt, hogy rendet teremtsen az új országban és visszaállítsa a kirá-

Tudod-e?

A krónikások szerint Károly Róbert a rozgonyi csata előtt meggyónt és megáldozott, tehát felkészült a halálra, még akkor is, ha távolról figyelte az eseményeket. Egyébként Magyarország mellett Dalmácia, Horvátország, Ráma, Szerbia, Galícia, Lodomeria, Kumánia és Bulgária királya volt.

Károly Róbert szobra

A kiskirályok területei Magyarországon a XIV. században

lyi hatalom tekintélyét. Gyorsan rájött, hogy ezt csak fegyverrel teheti meg.

A döntő ütközetre a király és a földesurak seregei között 1312 nyarán, június 15-én hajnalban került sor a Kassához közeli Rozgony falunál. Károly Róbert fontos szövetségesei, az Amadé-fiak nélkül maradt, mivel azok Csák Máté oldalára álltak. Károly Róbert azonban számíthatott Kassa városára, amely miatt a viaszly kirobbant.

A csata lefolyásáról kevés forrás maradt fenn, annyit azonban tudni, hogy a főurak serege már-már győzött, amikor a király gyalogsága oldaltámadást intézett a lázadók ellen, amelyben elesett Aba Amadé két fia is, Miklós és Dávid, továbbá az Amadé-fiak seregének főparancsnoka, Miklós fia Demeter és a segédszerepet vezető Szép Aba. Fontos megemlíteni, hogy Csák Máté személyesen nem vett részt a csatában. Nagy valószínűséggel állítható azonban, hogy heves csatát vívtak, mivel mindkét oldalon sok halott

Csák Máté

volt, de állítólag a királyi sereg vesztesége túltett az ellenfélén.

Az is biztos, hogy Károly Róbert ezt a csatát Temesvárról „vívta meg”, mivel itt és a környéken volt híveinek tábora, tehát ott biztonságban érezhette magát. Temesvár volt ebben az időben a királyi székhely, egészen 1322-ig, amikor is a főurak elleni harcok befejeződtek.

Kevés történelmi forrás foglalkozik a rozgonyi csatával, mint katonai eseménnyel, pedig a történészek szerint ebben a csatában győzött először a gyalogság a nehézlóvaság ellen. A magyar krónika szerint a rozgonyi csatában sok előkelő nemes esett el a király kíséretéből. A források szerint olyan öldöklő csatát vívtak, amelyen a tatárok ideje óta nem volt Magyarországon.

Károly Róbert az ország egyesítéséért vívott háborúkat, és ebben csak az egyházra és a középneemességre támaszkodhatott. A csata eredményeként megerősödött a királyi hatalom a középkori Magyarországon. A király ezzel a győzelemmel nagy sikert ért el a főnemesek elleni közdelemben, és elérte azt, hogy ellenfelei megfogyatkoztak. Mindössze Csák Máté maradt a jelentősebbek közül, de az ő hatalma is egyre gyengült, a felvidéki főúr már nem tudott tovább terjeszkedni. A rozgonyi csata után a király tekintélye ugrásszerűen megnőtt, egymás után foglalta el az oligarchák várait, és kiterjesztette az ország határait. A király így megteremtette a feltételeket az ország további fejlődéséhez.

Károly Róbert 1342-ig uralkodott, és egy erős országot hagyott utódjára, I. Lajos királyunkra, akit a történelem Nagy Lajosként emleget.

A rockegyüttesek az idén is új dalokkal örvendeztetik meg rajongóikat. Az alábbiakban három olyan zenekarról szólunk, amely vélhetően még ebben az évben új albumot is kiad.

Készül az ötödik

Az Andy Biersack vezette Black Veil Brides amerikai rockegyüttes legutóbb 2014-ben adott ki albumot, így a rajongók már nagyon várják az új lemezről szóló híreket. Nagy örömrökre a frontember nemrég arról tájékoztatta a nyilvánosságot, hogy már csak az utómunkálatok maradtak hátra, de mivel ez is időigényes folyamat, így vélhetően leghamarabb ősszel jelenik meg ötödik albumuk. Ez még így is jó hírt jelent a zenekar kedvelőinek, mivel az énekes az elmúlt időszakban Andy Black néven elindította a szólókarrierjét, tavaly pedig megjelentette első albumát The Shadow Side címmel, és sokan attól tartottak, hogy emiatt feloszlik a Black Veil Brides. Egyébként debütáló szólókorongján Andy ismert rockzenészekkel dolgozott együtt. A listán található egyebek közt Ashton Irwin, a 5 Seconds of Summer dobosa, Gerard Way, az egykori My Chemical Romance énekes, öccse, Mikey Way basszusgitáros, Quinn Allman, a The Used volt gitárosa, Rian Dawson, az All Time Low dobosa, Matt Skiba, a Blink-182 gitárosa, valamint Dean Butterworth, a Good Charlotte dobosa. A The Shadow Side kedvező fogadtatásban részesült mind a rajongók, mind a kritikusok részéről, így a sikeres szólóprojektum elindítása után Andy arról is értesítette a rajongóit, hogy még az idén nyáron bemutat egy új szólószerzeményt.

Készül a hatodik

A Bullet for my Valentine walesi együttes legutóbbi nagylemeze Venom címmel tavalyelőtt jelent meg. A zenekar tagjai azóta sem pihentek és a turnézás mellett máris a következő lemezük dalain kezdtek el dolgozni. Erről Matt Tuck, az együttes frontembere tájékoztatta a rajongóikat, bizonyítékként pedig még tavaly novemberben kiadták a készülő lemez beha-

Rockzenei újdonságok

Black Veil Brides

DragonForce

rangozó dalát, a Don't Need You-t, amelyhez videoklipet is forgattak Ville Juurikkala rendezésében. A rajongók azóta is várják az új híreket. Az együttes frontembere nemrég hivatalosan is megerősítette, hogy dolgoznak az új, hatodik lemezükön, amely vélhetően az év végén jelenik meg. Az előkészületeket némileg lassította, hogy Jason James basszusgitáros távozott a zenekarból, helyét Jamie Mathias vette át, továbbá a

dobos, Michael „Moose” Thomas is visszavonult egy időre, mivel a felesége mellett szeretett volna lenni, amikor megszületik a gyermekük.

Készül a hetedik

A brit DragonForce 2014-ben jelentette meg legutóbbi albumát Maximum Overload címmel, hamarosan pedig megjelenik a legújabb, hetedik lemezük, amelynek a Reaching Into Infinity címet adták. A Marc Hudson vezette alakulat már korábban is tájékoztatta rajongótáborukat, hogy készül az új album. Az eredeti, áprilisi dátum változott, így a Reaching Into Infinity a tervek szerint hivatalosan május 19-én jelenik meg. A dalok hangzása kapcsán az együttes tagjai azt mondták egy interjúban, hogy ezúttal a sokszínűsége törekedtek. Vállalták a kihívásokat, mivel szerettek volna kilépni a megszokott komfortzónájukból, és Marc Hudson hangjával is kísérleteztek. Az együttes nemrég a Judgement Day című dal mutatta be a készülő nagylemezről. Egyébként a Dragon Force-ban is sor került tagváltásra. A Maximum Overload kiadása után távozott a dobosuk, Dave Mackintosh, helyét pedig Gee Anzalone vette át.

Bullet for my Valentine

Mégsem lesz belőle Barbie

Tavaly év végén mi is beszámoltunk arról, hogy élőszereplős film készül Barbie babáról. Az alkotás egy igen fontos üzenetet kíván közvetíteni a célközönségnek, a lányoknak. A történet ugyanis egy fikatív, tökéletes világban, Barbielandben játszódik, ahol minden és mindenki hibátlan, egyvalakit kivéve: Barbie-t. A lányt éppen ezért kirúgják otthonából, így egyik napról a másikra a valóságban találja magát, ami korántsem olyan felhőtlen és idilli, mint korábbi otthona volt. Barbie időközben megtanulja, hogy a tökéletlenség nem bűn, a szépség belülről fakad, a boldogság kulcsa pedig önmaga elfogadásában rejlik. Az eredeti tervek szerint Barbie-t Amy Schumer keltette volna életre, de a színésznő nemrég arról számolt be, hogy zsúfolt időbeosztása miatt mégsem vállalja a filmben való szereplést. Amy sajnálatát fejezte ki a bonyodalom miatt, és azt üzenete, hogy így is várja a Barbie-filmet, mert szerinte nagyon ígéretes.

A Sugarloaf új énekesnője

Fennállása során több énekesnőt váltott már a Sugarloaf zenekar, de valahogy mindig úgy alakult, hogy énekes nélkül maradtak. A zenekar 1995-ben alakult, kezdetben öt férfítagból álló rockegyüttesként. 2002-ben az énekes Somlyai Péter Pepe elhagyta a zenekart, és attól kezdve nők jöttek a helyére. Pepét Kóvér Erika Era váltotta, aki 2005-ben távozott, ekkor lett a Sugarloaf énekesnője Dér Heni. Ő egészen 2013-ig énekelt az együttesben, miután pedig távozott, előbb Gubik Petra, majd pedig Nkuya Sonia töltötte be az énekesi posztot. Idén ismét változás állt be, a Sugarloaf új énekesnője pedig Muri Enikő lett. A hírről maga Enikő értesítette a rajongóit a közösségi médián keresztül. Saját bevallása szerint nem volt egyszerű titokban tartania, ezért egyáltalán nem lepi meg, hogy a hír váratlanul éri a rajongóit.

Új Pizkos táncot forgattak

Anyolcvanas évek egyik nagy kultuszfilmje volt a Dirty Dancing, azaz Pizkos tánc, amelyet 1987-ben mutattak be. A film meghódította a világot, valóságos táncőrületet indított el, ehhez pedig nagyban hozzájárult a két főszereplő, Jennifer Grey és Patrick Swayze. Érdekes, hogy a filmnek nem jósoltak különösebb sikert. Az akkor elsőfilmes rendező, Emile Ardolino maga is meglepődött, hogy mennyire népszerű lett. Ennek immár harminc éve, így egyes filmkészítők részéről felvetődött az ötlet, hogy új szereplőkkel újraforgassák a történetet, televíziós film formájában. Az új Dirty Dancing bemutatója május 24-ére várható. Babyt Abigail Breslin, nővérét, Lisát Sarah Hyland játssza, Johnny Castle-t, a férfi főszereplőt pedig Pink egykori háttértáncosa, Colt Prattes kelti életre. A filmben egyébként több ismert szereplő is megjelenik, például Katy Sagal, Nicole Scherzinger, Debra Messing, Michael Lowry és Bruce Greenwood.

Űrvihar októberben

Atermészeti viharok végzetesen átváltoztathatják a Földet, az emberek pedig túl kicsi részei az univerzumnak, hogy ez ellen tegyenek is valamit. De mi van akkor, ha már annyira fejlett a technológia, hogy természeti csapásokat kreálhatnak? Röviden erről szól majd az idén ősszel mozikba kerülő katasztrófafilmmel, az Űrvihar, illetve Geostorm. A filmet Dean Devlin rendezi, akinek valójában ez lesz az első rendezése. A filmkedvelők egyebek közt a függetlenség napja, a Csillagkapu és a Godzilla producereként ismerhetik. Az Űrvihar látványosnak ígérkezik és híres színészek szerepelnek majd benne, például Gerard Butler, Abbie Cornish, Alexandra Lara, Jim Sturgess, Ed Harris és Andy Garcia. A film bemutatójának dátumát néhányszor már elhalasztották. Az egyik terv szerint januárban lett volna, de végül októberre tették át.

Jelige: „Melody”

Kedves Bizalmas sorok!

Nyolcadikos lány vagyok, és nem tudom mit tehetnék, mert nagyon boldogtalannak érzem magam. Az a problémám, hogy sovány, magas és – ami a legfájóbb – lapos lány vagyok. Nemrégiben a fiú, aki nagyon tetszik, azt mondta, hogy nem vagyok eléggé szexi. És szerintem igaza van, mert ha a tükörben nézem magamat, nem látok mást, csak egy fiús lányt. Mit tegyek, hogy én is vonzó legyek a fiúk számára?! Segíts!

Válasz:

Kedves Melody!

Nagyon sajnálom, hogy ilyen nagyon rosszul érzed magadat a bőrödben, de nem vagy egyedül a gondoddal. Tulajdonképpen ugyanaz a félelem és aggodás tart a hatalmában, mind azokat a serdülőket, akik kövérnek érzik magukat. Először is, vegyél mély lélegzetet, állj újra a tükör elé, és a hibák helyett a rózsaszín szemüvegeden keresztül szemlélve magadat az előnyeidet keresd, mindazt, amit tetszik magadon. A hibákat pedig pozitívként próbáld meg megfogalmazni. Pl. a sovány – manökeni alkat! És naponta többször is elmondhatod önmagadnak, hogy nincs aggodás, mert a serdülők teste 18 éves korig (van, amikor tovább is!) állandóan fejlődik, változik. Az is lehetséges, hogy a „későn érő” típushoz tartozol. Hogy ilyen típusú vagy-e, megtudhatod egyebek között abból is, hogy megkaptad-e már az első menstruációt, kifejlődött-e a nemi szőrzeted, stb. A lányok melle pedig csak a menstruáció megjelenésével kezd el igazán fejlődni. Hogy milyen irányban fogsz fejlődni, azt a családod női tagjainak testformája megmutathatja. Figyeld meg az édesanyját, a nagymamádat, a nagynéniket, az apu és az anyu nőrokonait, és ebből feltételezheted, hogy te hogyan fogsz kinézni, amikor befejeződik a testi fejlődésed. Addig is örülj manökeni alkatodnak, hisz nincs olyan ruhadarab, rövidnadrágocska, szűk nadrág, szűk szoknya, miniszoknya, köldökmutoगतós cucc, ami neked ne állna jól. Ami mindenféleképpen segít, hogy jobban érezd magadat a saját bőrödben, az a rendszeres testmozgás, a torna, a tánc. Rendszeres mozgással, izomerősítő gyakorlatokkal, szép testtartással sokat javíthat az imidzseden. A tánc, a jazz balett, a ritmikus gimnasztika, a néptánc stb. a harmonikus és szép mozgásnak tesz jót, és biztos, hogy idővel gyönyörű, érdekes, szexi lepkévé változol a mostani serdülőkori bábóbból.

Jelige: „Olaf”

Kedves Bizalmas sorok!

Hatodikos fiú vagyok. Sokáig gondolkodtam, hogy írjak-e a Bizalmas soroknak, megírom-e gondomat. Tanácsot szeretnék kérni. Szerelmes lettem egy velem egyidős lányba. Ő is a sulimba jár, csak párhuzamos osztályba. A múlt héten megkérdeztem tőle, hogy akar-e velem járni, de még mindig nem kaptam tőle választ, pedig már eltelt több mint egy hét. Mit tegyek?

Válasz:

Hááát! Mondhatom, nehéz helyzetben vagy, nem irigyellek! Mennyi kétely, bizonytalanság, aggodás és szenvedés van benned. És ahogy múlik az idő a lány válaszáig várva, a remény is mind kisebbre zsugorodik. Mi teyél? Sajnos erre kész recept nincs, de válogathatsz a különböző lehetőségek közül. Például, megteheted, hogy hagyod a lányt a „fenébe”, és a csalódás érzésére fittyet hányva éled tovább az életedet, mintha mi sem történt volna. Vagy azt is megteheted, hogy összeszeded újra a bátorságodat, és még egyszer rákérdezel a lányra, hogy akar-e veled járni, azzal, hogy rögtön válaszolnia kell. Vagy azt mondja, hogy „igen”, és akkor a boldogság felhőjén úszva azt kell átgondolnod, hogy „na most, hogyan tovább?!” vagy ha „nem” lesz a válasza, fel kell dolgoznod a visszautasítást, amihez persze időre lesz szükséged. Az is lehetséges, hogy felvértezed magad türelemmel, és várakozás közben megteszel mindent, hogy megmutasd neki, mennyire tetszik, mennyire kedves és szép lánynak tartod őt. Közben figyeled, hogy hogyan reagál, amikor a közeledben van. Ha visszautasító veled, vagy goromba, akkor tedd félre az egészet. Nem te vagy az esete, bármit is teszel.

Ha viszont örül neked, amikor meglát, szívesen beszélget veled, ha viszonozza a tekintetet, ha a szünetekben ő is oda-oda pillant feléd, és itt-ott rád is mosolyog, akkor nyert ügyed van! Hogy mi lesz számodra a legjobb, neked kell döntened. Mi csak szurkolhatunk, és a legjobbat kívánhatjuk neked!

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

NAHÁT!

Szerelmem első látásra?

Akkor történik meg veled, amikor a legkevésbé várod. Mintha áramütés érne, beleremegsz, megváltozik az egész tested. A föld felett lépdelsz, elszakadsz a valóságtól, a józan ész diktálta szabályoktól. Szerelmem első látásra. Lehetséges ez?

Egy fiúnak 8,2 másodpercre van szüksége ahhoz, hogy első látásra beleszeressen egy lányba – állítják brit tudósok. Ha tekintete mindössze 4 másodpercig szemrevételez egy lányt, akkor az nem tett rá komoly benyomást. Ellenben ha áttöri a 8,2 másodperces „idősorompót”, már az is lehet, hogy szerelmes.

A lányokra ugyanez nem érvényes. Ők ugyanis első találkozáskor ugyanannyi ideig legettetik szemüket a másikon. Akkor is, ha vonzónak találják, és akkor is, ha nem. A mindent elsőpró, első pillantással kezdődő szerelmem veszélyes csapdát rejthet magában. Sokan összekeverik a szerelmemmel a hirtelen támadt heves érzéseket, és úgy gondolják, életük párját találták meg. Hogyan derítheted ki, hogy nálad működik-e a szerelmem első látásra?

– Ha az első találkozás óta folyton csak ő jár a fejedben, ha folyton a hangját szeretnéd hallani, ha úgy érzed magad, mint aki nem is a földön jár, ha az egész világot és leginkább őt a kebledre ölelnéd, akkor nem kérdés, hogy szerelmes lettél! Mi a teendő? Hallgass az ösztöneidre, és légy boldog! De ha kiderül, hogy az érzelmek kémiaja megint boszorkánykodott veled, akkor se bánkódj sokat! A szerelmem eufórikus élményét átélted, ennél csodálatosabb érzés kevés van az ember számára.

A motiváció

Sokszor nincs kedvünk tanulni, annál nagyobb kedvünk van moziba menni. Nincs étvágyunk gyümölcsre, az édességre pedig mindig kaphatók vagyunk. Vagyis, az egyik dolog jobban vonz, mint a másik. Mitől van ez? Ami célirányossá teszi viselkedésünket, az a motiváció. A motiváció egy olyan hajtóerő, amely meghatározza, hogy egyes dolgok, cselekvések irányában milyen aktivitást fejtünk ki, majd irányultságot ad a viselkedésünknek, utána meghatározza a célt. Nagyon jó tisztában lenni vele, hogy mit miért csinálunk, mert akkor igazán elmondhatjuk, hogy az időnket mi osztjuk be, és az ujjaink között nem folyik el a lehetőségünk. Vannak olyan társaink, akiknek soha sincs idejük, mindig rohannak valahová, gyakran nem érnek rá fontos dolgokra, vagy azokat elfelejtik. És vannak olyanok is, akiknek bőven marad idejük az unatkozásra, a szünidőt is hosszúnak tartják. Pedig mindnyájunknak 24 órából áll a napja, csak hogy másképpen osztjuk be. Ebben is nagy szerep jut a motivációnak. Az, hogy milyen irányultságot kap a cselekvésünk, sokban attól függ, hogy milyen értékeket vallunk, mi fontos számunkra. Fontos az, hogy kerékpárom legyen azért, mert a társaimmal tölthetem a szabadidőm vagy azért, hogy könnyebben jussak el a zeneiskolába, a nagyihoz? Hogyan neveltek, mi a fontosabb? A rendrakás után mehetek a dolgomra, avagy ha megtanultam, akkor letudtam már a napi penzumomat? Az előbbi két döntésem behatárolja, fontossági sorrendet állít fel a cél konkretizálásában is. Kerékpárt vagy gördeszkát szeretnék jobban? Most kirándulásra gyűjtök, vagy a hétvégi diszkóban költöm el a zsebpénzem? Nyelviskolába szeretnék járni, mert azt fontosnak tartom, vagy inkább a sportolás köt le, mert ezzel

szeretnék inkább foglalkozni? Javaslom, hogy fogjatok egy üres papírt és próbáljátok meg felvázolni, hogy mit csináltok leggyakrabban – függetlenül attól, hogy szeretitek-e vagy nem, majd írjátok mellé, hogy miért foglalkoztok az adott dologgal? Egész más összefüggésében látjátok majd a mindennapjaitokat, mint akkor, amikor csak úgy spontán szaladnak a napok egymás után. Hiszen a tanulásnak is akkor van a legnagyobb jelentősége, ha ez út a kitűzött cél felé.

T-z

TESZT

Fedezd fel erősségeid!

- A barátaid rendszeresen járnak hegyet mászni, és egyszer téged is elhívnak túrázni. Hogy reagálsz?**
 - Nagy kihívás, de miért is ne? (1)
 - Előbb minden részletről kifaggatom őket, utána döntök. (2)
 - Nemet mondok, tudom, hogy csak feltartanám őket. (3)
- Ha tanácsot kérnek tőled...**
 - ...félsz, hogy nem tudsz megfelelő segítséget nyújtani. (3)
 - ...örülök a bizalomnak. (2)
 - ...azonnal van egy okos tippem. (1)
- Új társaságba kerültél. Mivel nyugtatod magad?**
 - Most mindenkinek megmutatom, mire vagyok képes. (1)
 - Ők is csak emberek, mint én. (2)
 - Mindenki így kezdte. (3)
- Azokat, akik túl sokat képzelnek magukról...**
 - Eleve ellenszenvesnek találok. (2)
 - Nem szabad komolyan venni. (1)
 - Mindig csodálattal nézem. (3)
- Beszámolót kell tartanod. Mitőlsz fél a legjobban?**
 - Attól, hogy leégek, és nem váltom be a hozzám fűzött reményeket. (3)
 - Attól, hogy váratlan dolog történik. (1)
 - Attól, hogy nem leszek tökéletes. (2)
- Megdicsérik a saját készítésű frizurád. Mire gondolsz?**
 - Biztos valami hátsó szándékuk van, ezért bókolnak. (3)
 - Egyáltalán nem találok rendkívülinek azt, amit ők igen. (2)
 - Jó érzés, hogy észreveszik, ha valamiben jó vagyok. (1)

Add össze a pontjaidat!

Néha azért szalasztjuk el a nagy lehetőségeket, mert nem bízunk eléggé önmagunkban. Csak az tudja kihasználni az adódó alkalmakat, aki tisztában van az erősségeivel. Te tudod, miben lehetnél még jobb?

Értékelés

6 és 9 pont között:

Tisztában vagy az erősségeiddel és bízol önmagadban. Az új kihívásokkal magabiztosan megbirkózol, ám rögtönzéseid és hirtelen döntéseid közben hajlamos vagy kicsit túlértékelni a képességeidet.

10 és 14 pont között:

Pontosan tudod, miben vagy jó, és felismered a saját határaid is. Ezért vagy képes úgy kihasználni a lehetőségeket, hogy közben nem vállalod túl magad.

15 és 18 pont között:

Nem nagyon bízol önmagadban, mert nem tudod igazán, mire elegendők a képességeid. Próbáld ki magad gyakrabban azokban a helyzetekben, amelyek örömet szereznek neked, így megtapasztalhatod, hogy a tudásod sikerre is vezethet.

Mit üzen a hajszíned?

Gyakran előfordul, hogy egy nehéz válság után megváltoztatjuk kül-
sónket, hajszínünket, üzenve ezzel a külvilágnak is, hogy megújul-
tunk. De vajon mit is fejez ki a hajszín?

A hormonkutatók azt tapasztalták, hogy az adrenalin, a stresszhor-
mon, a boldogság hormonja és a melanin, a színért felelős hormon ter-
melődése a haj- és bőrtípusoknak megfelelően különböző módon törté-
nik, ami hatással van az érzelmekre is.

Barna

A barna hajhoz általában az észet és az értelmet párosítják. Egy barna
hajú ember folyamatosabban és kitartóbban dolgozik, remekül terhelhe-
tő, nagyon öntudatos. A barnák két lábbal állnak a földön. Ne gondol-
játok, hogy a barna unalmas szín, egy jól megválasztott barna színnel is
lehet feltűnést kelteni. A barna hajszín biztosságot, nyugodtságot köl-
csönöz viselőjének.

Fekete

A fekete tiszteletet ébreszt, igazi egyéniséggé varázsolja viselőjét.
A fekete hajú emberek filozófus alkatúak, jobban érdekli őket a miért
és a hogyan, mint a többi hajszín birtokosait. A sötét hajszín könnyen
melankóliára hangolhat. Kicsit öregít és karakteressé tesz. Egy szüle-
tett fekete hajú gyakran kíváncsi, főleg irodalomra, vallásra, és min-
denre, ami szellemi termék. Az ezotéria, spiritualizmus sem áll tőle
távol.

Szőke

A szőkeség életforma. A szőke hajszín mindig divatban van. Ártat-
lanságot, törékenységet, simulékonyságot és engedelmességet sugall. A
szőkeséggel társítják a gyengédséget, a puhaságot és a befolyásolhatósá-

got. A szőkeség a legfiatalosabb szín. A született szőkék több hajszállal
rendelkeznek, de hajuk finomabb, vékonyabb szálú.

Vörös

A vöröset a boszorkányok hajszínének tartották. A vörös hajú-
akról általában a temperamentum, a szenvedély, vagy a macacsság
jut eszünkbe. Nem véletlenül. A valódi vörösek általában kimond-
ják, amit gondolnak. Mindemellert érzékenyek is, nagyon könnyen
dühbe gurulnak. Szervezetükben kevesebb antistressz-hormon ter-
melődik, ezért fokozottabban élék meg az izgalmakat, kirobbanó
természetűek.

Szeresd a tükörképed!

Gyakran szembesülsz azzal az aprócska problémával, hogy a tükör-
be nézve valaki más bámul vissza rád? Valaki, akivel nem szívesen
állnál le dumálni? Hát ezen, ha nem is könnyen, de lehet segíteni. Némi
elszántság és kintartás kell hozzá. Ma valaki vagy nagyon szupernek látja
magát, aki mindenre képes, gyönyörű, energikus, vagy egyáltalán nem
tartja magát semmire, és olyan mértékű önbizalomhiányban szenved,
hogy arra már gyógyszer kellene felírni. Egyik sem egészséges. A túl-
zott önbizalom miatt észrevétlenül válnak a barátok ellenségekké, míg
ha nyuszi vagy, a legjobb dolgokról maradhatsz le. Szóval... érdemes el-
gondolkodni arról, hogyan láthatnád magad olyannak, amilyen vagy, és
hogyan fogadhatnád el ezt a képet.

Nézz magadba!

Ez a zen tanítás már lerágott csont. Minek dobálózni ilyen közhe-
lyekkel, ha valójában nem tudsz vele mit kezdeni? Nesze semmi, fogd
meg jól. Kösz. Az igazság mégis ebben a két szóban rejlik. Ha nem megy
fejben, írd le, mit gondolsz magadról. De erőltessd meg magad, és je-
gyezd le a rosszat is és a jót is. Enélkül ugyanis nem megy. Próbáld meg
most elvonatkoztatni a haverok véleményétől. Az majd a következő lé-
pés lesz.

Így látnak ők

Ha nincs arcod megkérni a haverokat, hogy mondják el rólad a vé-
leményüket, akkor figyelj meg őket. Miért keresnek meg – hogy pa-
naszkodjanak, hogy ugrassanak, hogy együtt bulizzatok? Sokat elárulhat
rólad, hogyan viszonyulnak hozzád. Ne feledd azonban el, nekik is lehet
rossz napjuk, és talán pont ilyenkor mondják rólad a legkeményebb kri-
tikát. Kalkuláld bele ezt is!

Felkészülni! Vigyázz! Kész...!

Nem egyszerű helyretenni magadban a dolgokat, ez tény. Még min-
dig jobb azonban szembesülni a hibáiddal és az értékeiddel, mint tév-
hitben élni saját magaddal kapcsolatban. Biztosan lesz mit javítani a
felfogásodon, de már az is nagy előrelépés, hogy ezzel tisztában vagy.
Tűzd ki magad elé, milyennek akarod látni magad, és min kell ehhez
változtatnod! Ezután már csak kintartás és elszántság kell ahhoz, hogy
elérd a célokat.

Mi a baj a gyorskajával?

A gyorskaja amerikai találmány. A mai fiatalok körében nélkülözhetetlen, az amerikai kölykök szinte mind ezen nőnek fel. De mi történik a testünkkel, ha csak gyorskaját eszünk? Ez a kérdés legelőször egy független filmrendező, Morgan Spurlock fejében fordult meg. Ez az ötlet vezette el őt ahhoz, hogy készítsen egy dokumentumfilmet 2004-ben Super Size Me címmel.

Önmagán tesztelt

A filmnek az volt a lényege, hogy Spurlock, aki akkor 32 éves volt, harminc napig csak McDonald's-ételt evett, hogy megválaszolja a kérdést: mi történik a testünkkel, ha csak gyorskaját eszünk. A film kedvéért Spurlock McDonald's-ételt evett napi háromszor, meg-evett mindent, ami a menühöz tartozott, ráadásul mindentől extra adagot kért.

Ez ahhoz vezetett, hogy naponta 5000 kalóriát vitt be a szervezetébe az átlagos 3000 helyett. A 30 nap letelte után Spurlock 11,1 kilót hízott, testének a zsírtartalma pedig 13%-kal megnövekedett. Ezek mellett depressziótól, letörtségtől, fejfájástól, hangulatváltozásoktól és vesekárosodástól szenvedett. Spurlock úgy tartotta, hogy a letörtség, a depresszió és a fejfájások akkor múltak el, ha a McDonald'sban étkezett. Olyan volt, mintha rabjává vált volna ennek az ételnek. A dokumentumfilm forgatása után Spurlocknak 14 hónapjába tellett, hogy leadja azt a tömeget, amit a 30 napos filmezés során felszedett.

„Szemét étel”

A gyorskaját az amerikaiak csak junk food-ként, azaz szemét ételként emlegetik, amiben igazuk van, hiszen a gyorskaja többet árt a tes-

tednek, mint használ. A gyorskajában egyáltalán nincs természetes anyag, viszont dugig van zsírral, koleszterinnel és kalóriatartalommal, melyek nagy mennyiségben mind ártalmasak a szervezetre. A műkaja károsítja a létfontosságú szerveket, például a vesét és a szívet.

Tíz érv a rendszeres testmozgás mellett

1. Ha nehézséget okoz, hogy időt szakíts a gyaloglásra vagy kocogásra, oszd szét. Három tízperces menet ugyanolyan egészségi előnyökkel jár, mint egy harmincperces. Próbáld beiktatni egyet, mielőtt suliba mész, egy jó tempós sétát ebédidőben, és egyet vacsora után.
2. Az edzés segít abban, hogy egészségesen étkezz. Azok, akik legalább három órát edzenek hetente, a felmérések szerint kiegyensúlyozottabban táplálkoznak.
3. A kalória az kalória. Rendszeres mozgás mellett több szénhidrátot bír el az étrended a hízás veszélye nélkül.
4. Minden film közben legalább három-négy reklámszünet van, amelyek egyenként öt percig tartanak. Használd ezt az időt arra, hogy hasizomgyakorlatokat végezz. Háromszor öt perc tisztességes hasprés rengeteget lendít a derekméreteden!
5. Találd meg a megfelelő időt a testmozgásra. Ha a neked jóleső napszakban mozogsz, az edzés energiával fog feltölteni, és nem leszel fáradt tőle. Kísérletezz! Írd fel, mikor mennyit edzettél, és hogy érezted magad utána, majd tedd át a számodra „energizáló” időpontra az edzéseket.
6. Rendszeres edzéssel megelőzhetőek a későbbi egészségügyi problémák, többek között az ízületi problémák, a keringési zavarok stb.
7. Aki rendszeresen mozog, másképp tartja magát. A jó testtartással pedig karcsúbbnak látszol, mivel megnyújtja a tested.
8. Ha tudatos időbeosztás szerint edzel, mindig akad alkalom levezetni a stresszt. Jó érzés várni azt a fél órát a futópádon.
9. Felmérések szerint a heti háromszori edzés csökkenti a rossz koleszterin és növeli a jó koleszterin mennyiségét, így csökkenti a szívbetegségek kialakulásának kockázatát.
10. Az intenzív, gyakori testmozgás segít abban, hogy mélyen és nyugodtan aludj, könnyebben lazíts, ha arra van szükséged, és általában hangulatjavító hatása van.

Mire kell odafigyelned, ha teknőst szeretnél tartani?

Az első dolog, amire szükséged lesz, egy akvárium, amit az állatod mérete alapján válassz ki! Minél nagyobb, annál kényelmesebben fér majd el benne. Az alját szórd meg kavicsokkal, és néhány kisebb szikladarabot is tehetsz bele. Ezekre azért van szükség, hogy a teknősöd felkapaszkodhasson a vízfelszínre. Előtte azonban alaposan ellenőrizd le a sziklákat, hogy ne legyen rajtuk éles rész, különben kis kedvenced könnyen megsérülhet.

A teknősöknek szükségük van a napfényre annak érdekében, hogy teknőjük egészséges maradjon. Ha nem jut elég napfényhez, az állat megbetegedhet, de akár el is pusztulhat. A legjobb, ha ablak mellé teszed az akváriumát, így elegendő napfényhez jut anélkül, hogy nagyon meleg lenne. Ha viszont az ablakon kívül, közvetlen napfényre tennéd a tartályát, meleg időben túlmelegszik a víz és az akvárium levegője is, és az állat akár pár percen belül elpusztulhat.

Az akváriumot egy héten legalább kétszer tisztítsd meg, hiszen ettől nemcsak boldog és egészséges lesz a teknősöd, de a kellemetlen szagokat is megelőzheted. A víz ne legyen se túl sekély, se túl mély. A legideálisabb az, ha épphogy csak befedi az állat teknőjét. Ha azonban elég sziklát teszel az akváriumba, amin fel tud mászni, akkor lehet egy kicsivel mélyebb is a víz.

A teknősök egyaránt fogyasztanak növényi és állati eredetű ételeket. Adhatunk nekik zöldséget, gyümölcsöt, rovarokat, kisebb halakat, szárított halat,

csirkemajat és különböző csúszómászókat (pl. csiga, földigiliszta). Mindezek mellett adhatunk nekik különböző tápokokat, vitaminokat, amelyek mind elősegítik a fejlődésüket.

Ha a kezeden akarod tartani kedvenc kisállatodat, nagyon sok dologra kell odafigyelned. Ha véletlenül leejted, súlyosan megsérülhet, akár el is pusztulhat. Ha játszani akarsz vele, inkább csak tedd le a padlóra és nézd, ahogy a szobában mászkál. Valójában azonban a teknős nem különösebben igényli, hogy játsszanak vele. Fontos, hogy akárhányszor csak hozzáérsz az állathoz, utána mindig alaposan moss kezet.

A teknősöket azoknak ajánlják, akik gyakran vannak távol otthonról, vagy egyszerűen csak nincs elég idejük egy kutya gondozására. A gyerekek számára azonban egy idő után unalmassá válhatnak, és szegény állat az ilyen esetek többségében az erdőben végzi. Ha esetleg ráunnál a teknősödre, te ne ilyen módon szabadulj meg tőle, inkább vidd el egy állatkereskedésbe, vagy adj fel hirdetés!

REJTVÉNY

Berakós rejtvény

Húsvét másnapját, azaz a locsolkodás napját nevezik így sok vidéken. Hogy hogyan, megtudod, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rejtvényrácsba.

Kétbetűsek: AD, DÓ, ET, ÉL, ÉSZ, KU, LE, LU, ME, PA, RI.

Hárombetűsek: ADA, ARR, FIF, RFS, SAS, TRI, VAS.

Négybetűsek: BÓLÉ, ERNŐ, ÉHES, NKÖR.

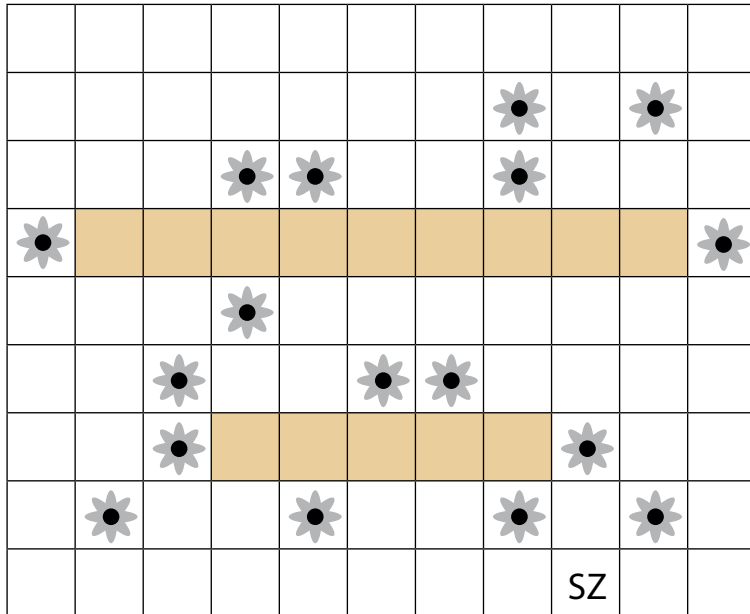
Ötbetűsek: DRUKK, FŐNÖK, IMRIS, SEPER, TRAVA, VADON.

Hatbetűs: JERTEK.

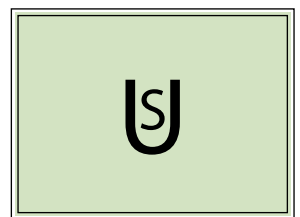
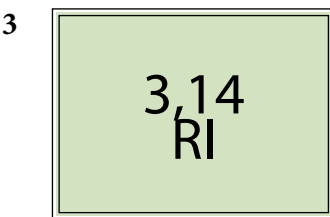
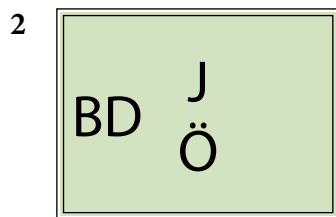
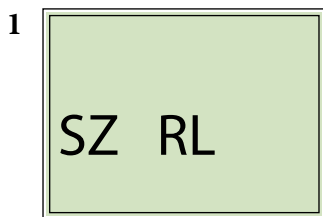
Hétbetűsek: DEMETER, ÓRAREND.

Kilencbetűs: NYUSZIFÉSZEK.

Tizenegy betűsek: A HÍMESTOJÁS.

Betűrejtvények

Számjáték

		6		4				
	9		1			6	4	
8					2		7	
3					8	9		
	2		4	1			5	
5							1	
4					3			1
9				7		4		
		5			4	7		

Töltsd ki az ábrát 1-től 9-ig terjedő számokkal úgy, hogy minden négyzetben és minden vízszintes és függőleges sorban, ha összeadod őket, az eredmény 45 legyen.

Keresztszavak

			S	M	C			
			Á	E	S			
			R	R	A			
T	E	N			L	I	C	E
P	A	R		D		CS	O	M
N	Y	E	R			É	N	Y
			I	K	E			
			G	Ú	S			
			Ó	T	E			

Pótold a hiányzó betűket úgy, hogy függőlegesen is, és vízszintesen is értelmes szavakat kapj.

A művészet és a sakk szerelmesei

A sakk misztikus világa elemi erővel ragadja magával a fogékony szellemet, amivel azután elkezdődik egy életen át tartó utazás. Így van ez a képzőművészet, a tánc-, a színház-, vagy épp a filmművészet rejtélyes világával is.

A **képzőművészet** képviselői közül ki kell emelni Marcel Duchamp személyét, ő hivatásos sakkozónak a francia olimpiai válogatott negyedik táblása is volt. A művészettörténet korábbi korszakaiban is vissza-visszatérő motívum a sakk: például Lucas van Leyden Játék a sakk című alkotása kiemelkedő reneszánsz festménynek számít, a realizmus fontos alkotása Thomas Eakins A sakk játékosok című műve, híres kubista alkotás a Chess Pieces Juan Gris munkái közül. A kortárs művészet képviselői közül

A sakk és a művészet, a művészi gondolkodás közös gyökereinek bizonyítéka, hogy több világhírű művész is a sakk szerelmese, annak tudója volt. Például Erkel Ferenc, a magyar nyelvű opera megteremtője, aki az 1850-es évek második felétől az ország legjobb sakkozója, 1865-től 29 éven át a Pesti Sakk-kör alapító-elnöke volt. A zeneművészet sakk iránt elkötelezett képviselője volt dr. Bródy Miklós is. Szívesen látott résztvevőnek számított a 19. és a 20. század fordulójának hazai és külföldi sakkarénaiban, miközben Pécs, Graz, Pozsony és Budapest után 1910-től Kolozsvárott a Nemzeti Színház, később pedig a Román Állami Opera karmestere volt. A saktörténelem nagyjai közül Philidor után – akit egyszerre tartottak a sakk és a zene csodagyerekének is – két évszázaddal Mark Tajmanov ért el

Ha **szépirodalomról** van szó, akkor a sakk témájú alkotások között mindenképp helye van Stefan Zweig Sakknovella című művének. Hasonlóan jelentős alkotás Vladimir Nabokov A Luzsin-védelem című regénye. A magyar alkotások közül mindenképp kiemelendő Berg Judit Alma-A sötét birodalom című regénye. A felsorolásból kihagyhatatlan a nagy klasszikus, Kosztolányi Dezső Sakk-matt c. novellája, valamint Tandori Dezső szenzációs rejtvény-verse (A betlehemi istállóból egy kis jószág kinéz című). Márai Sándor A sakk avagy a játékos című filozófiai poémájában a világ és az ember történetét fogalmazza meg egy sakkjátszma keretében. Karinthy Frigyes sakkszeretetével kapcsolatos anekdota, hogy amikor Aljechin, a neves sakkvilág bajnok Magyarországra látogatott, egy 30 fős

Portisch Lajos neves magyar nagymester a zenét is imádta

Polgár Judit akár bekötött szemmel is játszik

mindenképp ide kívánczik Naszvadi Magdolna keramikus, Pável Zoltán festőművész és Szabó Katalin faragó neve. A közelmúltban volt látható a Saatchi Galleryben az Art of Chess (A sakk művészete) című kiállítás, amely az utóbbi két évtized és főleg az yBA-nemzedék néhány ismertebb művészenek sakk-készleteit mutatta be. A sakk, mint elbeszélési mód lehetőségeivel játszik például Barbara Kruger beszélő sakk-készlete, vagy a Paul McCarthy konyhájában talált tárgyakból összeállított készlet. Ezek a 7. században kialakult játék 21. századi újraértelmezésének példái. Yoko Ono Játssz bizalommal című installációja egy tipikus konceptuális mű. Az eredeti, 1966-os mű Fehér sakk-készlet néven volt látható Londonban. A kortárs művészet élvonalába tartozó festőművész, Havadtóty Sámuel – Yoko Ono élettársa volt két évtizeden keresztül – Játsszma című kiállítása a híres, 1972-es Fischer-Szpasszkij reykvíki sakkvilágajnoki döntő utolsó, legendás játszmájának 41 lépését dokumentálja. Mind a 41 kompozíció önmagában zárt, független alkotás. A műalkotások festékekkel átitatott kollázs-darabok és antik csipkék halványan kirajzolódó rétegeiből épülnek fel.

jelentős sikereket koncertzongoristaként is. Prokofjev szintén szenvedélyes sakkozó volt, sakk-tudását bizonyítja, hogy egyszer egy szimultán versenyen legyőzte a világbajnok Capablancát is. A külföldi példák mellett hazai zenei életünknek és sakkozásunknak egyaránt vannak olyan jelesei, akiket – hogy Bogányi Gergely szóhasználatával éljünk – megérintett „a másik pálya” varázsa.

A Magyar Rádió Stúdió 11 együttesének vezetőjeként, valamint tömegnyi sláger és dal komponistájaként vált híressé Dobsa Sándor, aki a magyar levelezési sakkválogatottnak is eredményes tagja volt. Aligha hagyható ki a felsorolásból Portisch Lajos nemzetközi sakknagymester zeneművészet iránti rajongása. Köztudott Fischer Iván sakk iránti vonzalma és sakk tudása, legutóbb például harmadik lett egy holland sakkbajnokságon. A sakk a modern **popzene** ihletője is: gondoljunk csak Black Sabbath War Pigs zenezámára, vagy a klasszikusnak tekinthető Sakk musicalre, amely hetedik helyen végzett a BBC Radio 2 hallgatói listáján, a „Nagy-Britannia első számú, kihagyhatatlan musicalje” kategóriában. Yoko Ono híres installációja feltűnik John Lennon legendás „Imagine” című slágerének videoklipjében is.

szimultán sakkjátszmaiban az ellenfelek között ott volt Karinthy is. Aljechin magabiztosan lépkedett tábláról táblára, de amikor odaért Karinthy táblájához, a szemek kikerekedtek. Lépett egyet, majd félrehívta a csapat kapitányát: – Ez meg ki volt? – mutatott Karinthy felé, aki táblája fölött elmerülten gondolkodott. – Karinthy Frigyes, a legnagyobb magyar humorista-író. – Ja, vagy úgy! – nevetett fel a sakkmester. – Szóval humorista. Na, nem baj, akkor is megverem.

Napjaink **táncművészeti** alkotásai közül kiemelkedő a Botafogo Táncegyüttes produkciója, hiszen megpróbálkoztak a lehetetlennel: eltáncolni egy sakkjátszmat. A társulat elkíséri a nézőket egy különleges utazásra, ahol az együttes különleges, egyedi táncos formanyelve teremt közös teret ember és ember között.

A **filmművészetben** a sakk egy örökösen visszatérő téma James Bondtól Harry Potterig. Ismert sakk-témájú film a Bobby Fischer és Boris Szpasszkij közötti 1972-es világbajnoki mérkőzés feldolgozó, Pawn Sacrifice című életrajzi dráma, vagy a hasonló tematikájú Searching for Bobby Fischer című film. Az Ingmar Bergman rendezte A hetedik pecsét szintén a filmtörténetet egyik meghatározó sakkos alkotása, akárcsak a legendás Casablanca 1942-ből. (globalchessfestival.com)

Közös kutya

Magyarórán a tanító néni Józsikát korholja:
 – Józsika, a kutyaóráról írt fogalmazásod szó szerint ugyanaz, mint a testvéredé.
 – Igen, tanító néni, mert a kutya is ugyanaz.

Sajnálatos hiányzás

Pistike egy nagy egyessel megy haza az iskolából. Az anyja kérdőre vonja:
 – Hogy lehet, hogy ilyen rossz jegyet kaptál?
 – Egy sajnálatos hiányzás miatt.
 – De hát nem is hiányoztál a suliból!
 – Én nem, de a padtársam igen.

Autóvizsga

János bácsi autóvezetésből vizsgázik. Mellette ül az instruktor, hátul a rendőr. Instruktor:
 – János bácsi! Milyen tábla volt ez?!
 – Úgy néztem, fiam, búzatábla...

Füstjelenek

Bemegy a cowboy a kocsmába és kér egy whiskyt. Csendesen iszogatja, hozzá pedig gyönyörű, tökéletes karikákat ereget a szivarjából. Egyszer csak egy nagydarab indián kocogtatja meg a vállát:
 – Ide figyelj sápadtarcú, nagy bajban leszel, ha nem hagyod abba a pletykázást!

Az artista

Vándorcirkuszhoz jelentkezik egy artista.
 – Mit tudsz te, amit az én artistáim nem?!
 – kérdi az igazgató.
 – Húsz méter magasból háló nélkül fejest ugrok egy márványtömbbe.

Az igazgató kétkedve áll hozzá, de felveszi az artistát. Az artistának egy kikötése van: akármilyen történik, csak háromszor csinálja meg a mutatványt. Első előadás: mindenki kíváncsi a hihetetlen mutatványra, elkel az összes helyjegy. Az artista felmászik 20 méter magasra, fejfelé beleugrik a márványtömbbe, felkel, kutya baja. Vastaps, hurrázás. Második előadás: beüzemelik a nagyobb férőhelyes sátrat, ez is megtelik. Artista felmászik, fejest ugrik a tömör márványba, felkel, semmi baja. Óriási siker! Harmadik előadás: a cirkusz kibérel egy stadiont. A mutatványnak már messze földön elterjedt a híre, alig férnek

be a nézők. Márványtömbös-artistás pólók, ex-tázis. Artista felmászik, leugrik, felkel, semmi baja. Vastaps, hurrázás, kasszarobbantás... Az igazgató az előadás után odamegy az artistához:

- Fiam, ebből a számból meggazdagodhatnánk. Miért nem csinálod meg 3-nál többször?
- Azért, mert NAGYON FÁJ!!!!!!

Pisti kérdez

- Marika, mondták már neked, hogy te vagy a világ legszebb lánya?
- Még nem.
- Gondoltam.

Parkoló

- Egy vastag szemüveget viselő idős néni megszólít egy kisgyereket az utcán:
- Kisfiam, átvezetnél engem az utca másik oldalára?
 - Szívesen. Ott tetszik lakni?
 - Nem, ott parkol az autóm.

Állatkertben

Egy férfi egy álláshirdetésre jelentkezik az állatkertben. Kiderül, hogy az állatkert legfőbb látványossága, a gorilla, nemrég pusztult el, és attól félnek, ha ez kiderül, nem jönnek majd a látogatók. Az állatkert igazgatója magas fizetést ígér a férfinak, ha jól eljátsza a gorilla szerepét, jelmezbe öltözve. A jelentkező megdöbben az ajánlaton, de mivel nagyon kell neki a pénz, elfogadja az állást. Beöltözik, és bezárják a ketrecbe. A produkciója egészen jól sikerül, a látogatók odavannak a gorilláért. A férfi egyre jobban belejön a mókába, le-fel ugrál, mászik, hintázik. Egyszer azonban egy akrobatamutatvány rosszul sül el, a magasban ugorva nem tud elkapni egy kötelet, és áttörve a rácsokat, átzuhan az oroslán ketrecébe. Míg a földön fekszik, az oroslán egy hatalmasat üvölt. A férfi rémülten kiabálni kezd: „Segítség! Segítség!” Erre az oroslán közel hajol hozzá és a fülebe súgja:

- Ne ordíts, te örült! Mindkettőnket ki fognak rúgni!

Nem mondd?

A cápa jellemzése: embert nem eszik, de nem lehet benne bízni.

Az őserdő olyan terület, ahova emberi kéz még nem tette be a lábát.

II. Endre a Szentföldről visszatérve hazáját és feleségét fenekestül felforgatva találta.

A hajó jéghegynek ütközött és elsüllyedt a Duna közepén. Innen gyalog folytatták útjukat.

IV. Béla várromokat épített.

A hős várkatonák általában nem érték meg a haláluk napját, mert már korábban elesetek a csatában.

Dugovics Titusz hátsóját a falnak támasztotta, és azon felmászott.

Móricz Zsigmond később megnősül, és elveszi a feleségét.

A néma Katrin hallgatag lett...

Arany János 1817-től 1822-ig született.

A Hunyadi László olyan ballada, amelyben a főhőst feldolgozzák.

Leonardo da Vinci két olasz földbirtokos volt a középkorban.

Zrínyi Miklóst a bécsi kamara által feltűzelt vadkan ölte meg.

Petőfi mindent megtenne a nemzet érdekében, csakhogy ő is hősi halott legyen.

Petőfi úgy rohant a csatába, hogy jobb kezében a vers, bal kezében pedig a kard volt.

Kölcsey 1815 januárjától 1816 tavaszáig nem írt verset. Ebből az időszakból 3 verse maradt ránk.

Zrínyinek csak fél szeme volt, ám ez nagyon zavarta a csatákban.

A katonák életüket és halálukat kockáztatták.

A hős holtan esett össze.

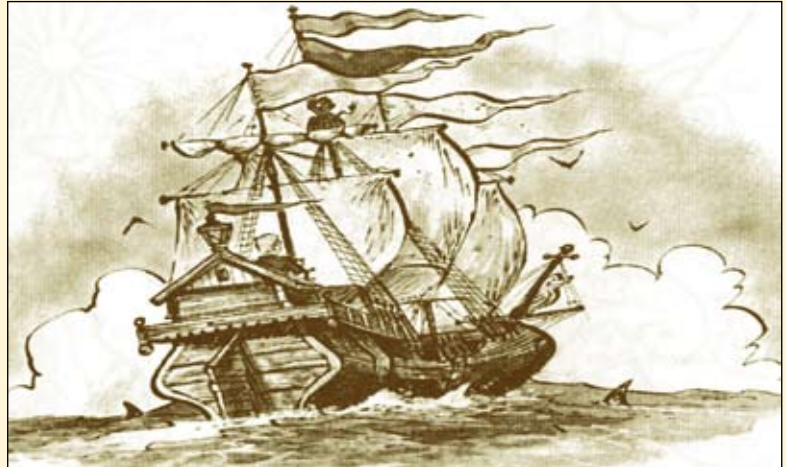

Gyakori helyesírási hibák

Helyes	Helytelen
biliárd	billiárd
billentyű, billentyűzet	billentyü, bilentyü, billentyüzet
Bill-lel, Mann-nal	Billel, Mannel
bizsu	bizsú, bízsú, bízsú
boksz, bokszol	box, boxol
bolgár	bulgár
Chicago, Chicagóban, chicagói	Chicago-ban, chicagói
csekély	csekéj
Csendes-óceán, csendes-óceáni	Csendes óceán, csendes óceáni

Jó megfigyelő vagy?

Nézd meg jól a kalózhajóról készült képet! Most takard le, és felelj a kérdésekre! Ellenőrizd, helyesen válaszoltál-e!

1. Hány zászló van a hajón?
2. Mi van a hajó elején?
3. Hány vitorla van a hajón?
4. Ki van az árbockosárban?
5. Van-e kísérfője a hajónak?

(1. kettő, 2. árboc, 3. három, 4. kapitány, 5. egy cäpa)

Búzamese

Volt egyszer Indiában egy Shehrán nevű király, aki mindenben uralkodott, csak saját unalmán nem. Annyira unta magát, hogy végül belebetegedett a tétlenségbe. Ágynak dőlt, mintha haldokolna. Egy brahmin, urát megsajnálva, feltalált egy játékot: a sakkot. Ez a játék csodát művelt. Alig játszotta le a király az első játszmat, máris jobban lett, majd teljesen felépült.

– Mit kívánsz jutalmul? – kérdezte Shehrán.

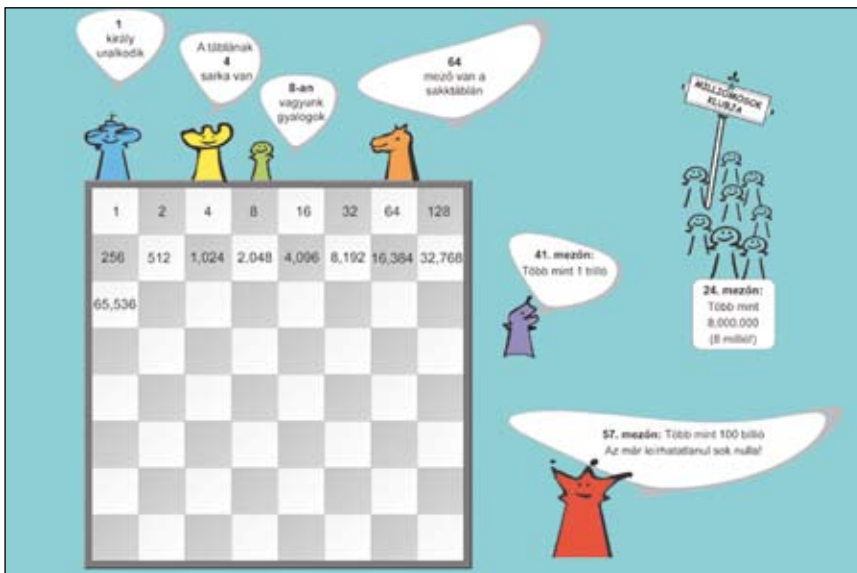
– Semmi mást, csak búzát. Tégy a sakkasztbla első kockájára egy búzaszemet, a másodikra kettőt, a harmadikra négyet és így tovább, minden kockára kétszer annyit, amennyi az előtte lévön volt. Annyi búzaszem legyen a jutalmam, amennyi a búzaszemek száma lesz a sakkasztblán össze-szen a duplázások után – mondta a bölcs.

– Szerény kérés! – mosolygott a király.

– Fejtsd meg a rejtvényt, és rájössz, hogy találmányom megfizethetetlen! – válaszolt a brahmin.

Shehrán erre hívatta tudósait, hogy oldják meg a talányt. Azok neki is álltak és kiszámították, hogy a kérés teljesítéséhez az országban található összes búzaszem is kevés. Azaz a bölcs előre gondolkodott, tervezett, és furfangos kérésével túljárt az uralkodó eszén.

Vagyis pontosan azt tette, ami a sakkozás lényege.

Állati

Minden mondat egy-egy állat nevét rejt

1. Pali barátját keresi.
2. Erika csak Pirivel játszik.
3. Bekecs kell télen.
4. Feri gölt lőtt.
5. Olga lambadát táncol.
6. A kakas alhat tyúkokkal.
7. Karcsi galacsint gyúr.
8. Zoli néha lanton játszik.
9. Anti lopakodva jön.
10. Marcin kevés a ruha.

10. cínke.

Megfejtés: 1. liba, 2. kacsa, 3. kecske, 4. rigó, 5. galamb, 6. hattyú, 7. csiga, 8. hal, 9. antilop,

Szóképzés

A megadott két szó közé találj egy harmadikat, amely az elsővel utótagként, a másodikkal pedig előtagként összetett szót alkot! Például: vadonat-új-burgonya.

1. haszon helyzet
2. légi munkás
3. cigány színvonal
4. állam uralom
5. jó toll
6. búza harmat
7. kvarc láz
8. erő kocka
9. szalma ész
10. babér tár

10. levél.

Megfejtés: 1. kulcs, 2. kükörö, 3. élet, 4. fért, 5. madár, 6. liszt, 7. lámpa, 8. leves, 9. láng,

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Idei 11. számunkban egy állatnak a száját, fogsorait mutattuk meg. Talán figyelmeztetés is volt valamennyiünknek, hogy mennyire csúnya tud lenni az ápolatlan fogsor, vagy fordítva, mennyire egészséges és szép is lehet egy fogsor. Leginkább mégis a megfigyelőképességekre voltunk kíváncsiak. Aki ugyanis minden apró részletre odafigyel, annak nem volt nehéz a megfejtés sem. A helyes megoldás a feltett kérdésre pedig a következő: a ló fogsoráról van szó. Sok gyerek kedvenc állata a ló, felső ajkát jellegzetesen csúcsosítja, ha nyerít. A helyes megfejtést beküldők közül a szerencse a csantavéri **Tót Bagi Kincsőre, a Hunyadi János iskola ötödikéire** mosolygott. Könyvjutalmát a jövő hónap elején postázzuk.

E heti nyereménykérdésünk egy kedvelt videojátékhoz kötődik. A kitűnően rajzolt, szerkesztett játéknak világszerte régóta sok hódolója van. Lehet, ti is közéjük tartoztok. Írjátok meg, melyik játék hőseit mutatja a közzétett illusztráció! A választ mielőbb küldjétek el címünkre, legkésőbb **2017. április 26-áig**. Levélcímünk változatlan: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs

A helyes választ beküldők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki. Kérjük, a nevek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímet is. Köszönjük!

A Simonyi Zsigmond helyesírási verseny Vajdasági döntője

A Magyar Nyelvtudományi Társaság az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézetének támogatásával idén is meghirdette felsős diákok részére a Kárpát-medencei Simonyi Zsigmond helyesírási versenyt, melyet az egész Kárpát-medencére kiterjesztettek. Túl az iskolai bajnokságokon és a szabadkai, zentai, tordai, valamint újvidéki körzeti versenyeken, április 8-án megtartották a vajdasági döntőt az újvidéki Petőfi Sándor Általános Iskolában. A versenyen 32 diák vett részt. Innen a 8 legjobb diák jutott tovább, és ők fogják képviselni Vajdaságot a kárpát-medencei döntőn május 20-án, Budapesten.

A továbbjutók:

Vass Réka, November 11. Á. I., Zenta, felkészítőtanár: Sok Kornélia
Szénási Dávid, November 11. Á. I., Zenta, felkészítőtanár: Sok Kornélia

Árok Anna, J. J. Zmaj, Á. I., Magyarokanizsa, felkészítőtanár: Simonyi Gyöngyi

Lázár Anna, J. J. Zmaj, Á. I., Magyarokanizsa, felkészítőtanár: Simonyi Gyöngyi

Apró Dorottya, Jovan Mikić, Á. I., Szabadka, felkészítőtanár: Horváth Rice Valéria

Sebastian Áron, Október 10. Á. I., Szabadka, felkészítőtanár: Körmöndi Aranka

Nagy Daniella, Csáki Lajos Á. I., Topolya, felkészítőtanár: Nagy Majlát Ágota

Csizik Boglárka, Emlékkiskola, Zenta, felkészítőtanár: Kormányos Katona Gyöngyi

A verseny költségeit az Újvidéki Módszertani Központ fedezte.

Tapiska Szilvia

Koncert a horgosi játszótér kiépítéséért

Új játszótér kiépítésének támogatására szervezett jótékonyági koncertet húsvét előtt egy héttel a Horgosiak Horgosért Civil Szervezet. A felújított Művelődési Ház színpadán a helyiek mellett neves vendégkórusok is felléptek. A kissé szokatlan időpont ellenére szépen megtelt a horgosi Művelődési Ház színházterme zenekedvelőkkel. A Mosolypark

elnevezésű jótékonyági koncert első felében a helyi műkedvelők mutatkoztak be a közönségnek. A Szená-Torok Vegyeskar, a Magyar Országgyűlés képviselőinek kórusa és a magyarokanizsai Cantilena Kamarakórus. Az összegyűlt adományból remélhetőleg valóban játszótér lesz egyszer, a tervek szerint a helyi közösség melletti játszótér udvarában.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

BETHLEN GÁBOR
Alap

70 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaiipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs